

»SLOVENE« volja
po pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej... K 84—
za pol leta " " " " 42—
za četrt leta " " " " 21—
za en mesec " " " " 7—
za inostranstvo celoletno K 95—

Sobotna izdaja:
za celo leto " " " " K 15—
za inostranstvo " " " " 20—

SLOVENE

Inserati:
Enostopna petstirista (50 mm
široka in 3 mm visoka ali sfo
prostor)
za enkrat " " " " po K 1-20
uredni ranglani " " " " po K 1-20
Pri naročilu nad 10 objav
popust.
Najmanjši oglas 50/5 mm K 4—
Poslano:
Enostopna petstirista K 3—
Izhaja vsak dan izvenredni po-
nedeljek in dan po prazniku,
ob 5. uri jutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Nakopi se ne vračajo; nebrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava, št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 630 za naročnino in št. 349 za oglase,
avstr. in češke 24.797. oqr. 26.511, bosn.-herc. 7563.

Naši viri.

Mislimo na našo prosvetno organiza-
cijo, na naša mala izobraževalna društva
po deželi in na njih veliko osrednjo zvezo
v Ljubljani. To delo je med premnogimi
deli, ki nam jih katoličanom nalaga dolž-
nost in potreba dneva, najtežje, morda je
vsled počasnosti napredka in — marsikje
— komaj zaznanih uspehov najnevarnejše,
a je vendar najpotrebnejše. Tu so
virji našega življenja. Vsako neznatno dru-
štvoce po naših vaseh, ki skrbi za delavne
pododseke, za redna in sistematično za-
snovana predavanja ter prireje dobre igre,
je kulturni misijonar svoje vrste. Kdor bi
pisal zgodovino kulturnega razvoja Slo-
vencev, si marsikaterega veselega pojava
v življenju našega ljudstva ne bo mogel
drugače pojasniti kakor kot uspeh pro-
svetne organizacije. Tu se ustvarjajo traj-
ni temelji naše kulture, na katerih slone
vse ostale organizacije. Brez njih je vse
drugo stavba iz kart in se mora prej ali
slej podreti.

V tem času obnove, ki je že pokazal
tako lepe sadove v politični, gospodarski,
stanovski in mladinski organizaciji, je naj-
potrebnejša obnova našega izobraževal-
nega dela. Najprej se bodo morali zo-
pet navezati stiki med malimi podružni-
cami po deželi in matico v Ljubljani. Po-
manjkanje teh živih zvez je bilo od nekdan-
ja največja hiba naše prosvetne organiza-
cije; prosvetna društva so dobivala malo
navodil iz osrednje pisarne in še manj
gradiva, ki bi ga potrebovala, tako da je
vsa skrb za društvo slonela največkrat na
ramah požrtvovalnega kaplana ali župni-
ka, ki je dajal iz srca in glave, in mnogo-
krat tudi iz žepa, kar je imel. Organiza-
cija se mora bolj osredotočiti in mora po-
stati hkrati bolj strumna. Predavanja se
bodo morala redno izdajati in izdelati na-
črti za ciklične tečaje; s tem bo prosvetno
delo dobilo več trajnosti, kajti način slu-
čajnih predavanj ter zlasti slučajnih pre-
davalcev se ni najbolje obnesel. Naša
prosvetna organizacija ne bo smela pre-
zreti nadalje, da potreba po ljudskih
igrah vedno bolj narašča. Kar je ko-
ličkaj porabnega, in kar ni, so odri po de-
želi preigrali po večkrat in nestrpno iščejo
novega gradiva. Tej potrebi bo treba spri-
čo vzgojnega pomena dramatike in važno-
sti, ki jo ima za poživitev prosvetne orga-
nizacije, čim prej odpmoči.

Vse te zahteve so vsled posledic voj-
ne in starejših pomanjkljivosti organiza-
cije dovoli težke, a niso neizvršljive. Iz-
vršili smo več težkih reči in bomo morali
tudi to. Potem bo dozorel čas, da začne-

mo misliti na ustanavljanje velikih ljudskih
kulturnih središč, katerih potrebo čutimo
živeje s slednjim dnem.

Vseučilišče v Ljubljani.

Vse kaže, kakor bi bilo naše vseuč-
lišče položeno »ad acta«. Z velikim zano-
som so javljali naši časopisi, kako soglas-
no je bil zaedveni zakon sprejet v belgraj-
skem parlamentu.

Pri tem je ostalo. Čez mesec dni bodo že
vse srednje šole otvorene; začeti bi se
moralo tudi vpisovanje slušateljev na vse-
učilišču. Osem dni pred 1. oktobrom in
osem dni po prvem oktobru se bo povsod
po sosednjih univerzah vpisovanje vršilo.
In v Ljubljani?

Dne 16. julija je bil zakon v parla-
mentu sprejet. Od tedaj bo kmalu šest ted-
nov. Je-li morda ta zakon sankcioniran?
Je-li že podpisan od regenta? Ni še! Za-
kon ni še zakon —

Toda tudi če bi že bil, kje bi bilo vse-
učilišče nastanjeno? Vsaka resna vlada
skrbi vendar za to, da se vsaj zakoni resno
vzamejo in izvršujejo. Kje je naša belgraj-
ska vlada napravila le najmanjši korak,
uspešen in resen, da bi prihodnje naše vse-
učilišče dobilo primerne prostore? Ni ga;
vsaj javnost o tem prav ničesar ne ve.
Drugod bi se tudi dežela in mesto, ki vse-
učilišče dobila, strnila v skupno delo, da
bi prostore vseučilišču pripravila. Saj vse-
učilišče je krona narodovega življenja, je
njega največji ponos, je konečni smoter
njegovih kulturnih stremeljenj! Je-li Ljub-
ljana, je-li Slovenija tukaj kaj napravila?
Sto let — tako so govorili in pisali — smo
hrepeli po vseučilišču, sedaj pa, ko sto-
jimo pred njim, ne moremo niti prostorov
zanj dobiti; sedaj je vsaka srednja šola
več vredna kot vseučilišče, kajti prostori
so najprej za prvo; sedaj je vsaka vojašni-
ca več vredna kot vseučilišče, kajti pro-
stori so najprej za vojake.

Vseučilišče ima svoje profesorje in
svoje slušatelje. I prvi i drugi imajo priti
v Ljubljano. Kje bodo stanovali? Ne Ljub-
ljana ne Slovenija ni še ustanovila komi-
sije, ki bi se resno bavila samo s tem
vprašanjem. Pravi, da je stanovanj-
ska beda. Res je, velika in huda stano-
vanjska beda je v Ljubljani. Toda prav
tako je res, da če se sredi te bede ne na-
pravijo energični koraki, tudi profesorji in
dižaki ne bodo nikdar dobili primernih sta-
novanj! Če je bila misel o vseučilišču res-
na, mora biti vsaj tako resen tudi sklep,
misel v življenje izpeljati, pa naj velja kar
hoče! Zastonj pa iščemo po takem skle-
pu. —

Za vsako vseučilišče je življenjska
važnost vseučiliška knjižnica. Brez siste-
matično urejene knjižnice ne more delati
ne profesor ne dijak. Kdo pomaga tistim,
ki bi bili pripravljeni izpeljati zadevne na-
črte? In ta izpeljava ni delo samo enega
tedna in par delavnih sil! Tako imamo za-
mude in nedostatke povsod, pa naj stika
kdo kamorkoli za našim ubogim vseuč-
liščem.

Koliko tednov je že prešlo, kar se je
od visokih »merodajnih« mest zatrijalo, da
bodo čimprej imenovani prvi člani profes-
orskih kolegijev na primernih fakultetah!
Še vedno vlada skrivnostna tihota v tem
vprašanju!

V Belgradu pa ministri govorijo, da ne
»riskirajo« robenega ukaza, dokler niso
trdni v svojih stolicah. V naše veliko osra-
močenje pa se te nesrečne stolice vedno
majejo, da so one in mi vsi v zasmeh ce-
lemu svetu, ko v tako velikih usodnih ča-
sah ne znamo najti poti sporazuma, ki bi
nas dvigala nad vsakdanjost in nam poma-
gala, reševati hitro, resno in uspešno živ-
ljenjska vprašanja našega izmučenega na-
roda. Vseučilišče spada vsaj deloma sem-
kaj. Njega reševanje se v resnici izvaja ta-
ko, da se nam bodo kmalu smehljali Nemci
in Lahi.

Zato pa: je-li vprašanje vseučilišča v
Ljubljani resno ali ni resno?

Šolska beda Primorja.

Iz zasedenega ozemlja nam pišejo:

Italijanski režim grozi, da bo zasede-
no Primorje izstradal ne le gmočno, mar-
več tudi duševno. Mnogo, žal premnogo
slovenskih učiteljev zapušča svoja mesta
v zasedenih krajih in beži v Slovenijo,
kjer je učitelj varen pred italijanskimi od-
loki, pred italijanskim nadzornikom in
pred neštetiimi šikanami, ki si jih zna iz-
misliti zasedbena oblast, zlasti če je itali-
janska. Vsled tega ostajajo slovenski otro-
ci sirote, šola jim je huda mačeha. Izročeni
bodo v vzgojo laškimi absolutentom poseb-
nega učiteljskega tečaja, organiziranega
nalašč v raznarodovalne svrhe, in v šolo
se počasi vseljuje tisti duh nestrpnosti in
surovega ubijanja narodnega čuvstva in je-
zika, ki ga poznamo iz šol Schulvereina in
Südmarke. Z eno besedo: na Primorskem
se vrši vsled bega tolikih učiteljev isti
razkroj narodnega življenja, ki se je deset-
letja s tako katastrofalni muspelhom vršil
na Koroškem. Šola postaja zavod za za-
strupljanje nezorele mladine in na-
rodni jezik se umika korak za korakom v
svoje zadnje zavetišče, v cerkev.

Težka je ta beda, vi, ki ste že sreč-
no onkraj žičnih ovir, in če se razmere ne
spremene, ne vem, kako jo bomo nosili.

Dr. Val. Rožič:

Noroško glasovanje.

3. Kaj obsega B pas?

Južna meja v B pasu nam je že znana,
ker tvori severno mejo v A pasu. Severna
meja v B pasu se prične na zahodu pri-
bližno 2 km od Šmartna, kjer se obrne na
sever proti Zgorajm Velglicem v kostanjski
občini, gre čez Kostanje — Blatograd —
Tigrlce — Urhova gora, čez Gosposvetsko
polje na Willersdorff; odtod se povzpne na
Magdalensko goro, čez njen greben na Št.
Janž pri Mostiču, kjer prične na vajo okr.
glavarstva Velikovec (A pas). Poglejmo na
kratko, katere občine in mesta leže v B
pasu, in takoj bomo spoznali razmerje
prebivalstva z ozirom na eventualno ljud-
sko glasovanje v B pasu. To razmerje:
Slovenci in Nemci v B pasu nam bo nu-
dilo tudi približen vidik, iz katerega bo-
mo lahko spoznali kakšen bo izid glaso-
vanja v B pasu, ki je pod nemško koman-
do in vlado.

B pas obsega sledeče občine:
okr. glav. Celovec:

O b č i n e	Občev. jezik 1910	
	Slo- venci	Nemci
1. Samostojno mesto Celovec	1761	25582
2. Anabihl-Trnja vas	45	2547
3. Trdnja vas (Hörteudf.)	251	465
4. Kriva Vrba	50	750
5. Gospa Sveta	29	2159
6. Smartno pri Celovcu	251	1474
7. Martin na Doličci	530	874
8. Dhorše	17	751
9. Blatograd	31	1380
10. Otmanje	18	775
11. St. Peter na gori (Bukovje) (?)	1	553
12. St. Peter pri Celovcu	168	2351
13. Poreče ob Vrb. jez.	87	1253
14. St. Rupret pri Celovcu	106	4604
15. St. Tomaž na Cihreju	280	1186
Celovec (okolica) skupaj	3543	46684

V B pasu bodo potem glasovale še sledeče
občine:

sodn. okraj Rojek (glav. Beljak):

O b č i n e	Občev. jezik 1910	
	Slo- venci	Nemci
16. Vrba ob Jezeru	155	680
17. Lipa ob Jezeru	418	521
18. Kostanje	634	329
Skupaj	1207	1530
Celovec in okolica	3543	46684
B pas: 18 občin skupaj	4755	48214
Oboji (Slovenci in Nemci) skupaj	52909	

LISTEK.

Jože Plot:

Resna ženitna ponudba.

Vsa ta reč ni tako malenkostna, ka-
kor bi se vam utegnila zdeti na prvi po-
gled. Ona je stara — med nami rečeno —
28 pomladi, on, to se pravi pes Muki, si je
pred tremi leti izbral gđc. Valerijo za svo-
jo gospodarico. Ona je blondinka, visoko-
vzrasla, jako simpatična, zelo inteligentna
in silno nežnega srca, on (sc. Muki) je pa
črnolasec bolj majhne postave, vročkrven
in prav fleten za družčino. Kajne — lju-
bek in originalen parček? Sploh pa gđc.
Riko kontrasti zelo vlečejo. A to ni glavno.
Samo poslušajte do konca, da boste sli-
šali.

Torej včeraj je bila nedelja in šla sta
na Posavje. Ona in on. To se pravi: gđc.
Valerika in gospod — no, oziroma pes
Muki. Bil je krasen dan. Ona je bila oble-
čena v belo s tistimi srčkanimi zvezdicami,
ki se vsem tako dopade, in tudi Muki je
imel odet svoj črnokodrasti trebušček v
bel plašček. Ej, Muki, to vam je falot!
Gospod, gđc. se prišetala do Sv. Krišto-
fa. Tam vam pa stoji — veste, kdo? Tisti
oficir, oni lepi Francoz, ki pride skoro
vsak večer malo pred sedmo uro mimo
glavne pošte. In sam je bil! Ko ga Muki

opazi, pa nadenj: hov, hov! Ona mu brž
zakliče, temu Brdavsu nevljudnemu: »Mu-
ki!« A on — meni nič, tebi nič, kakor zve-
rina: hov, hov! Ko jo gospod častnik ugleda,
namreč gđc. Valerijo, ji prav prijazno
pomaha z roko ter ji zelo ljubeznivo nekaj
reče, seveda francoski. Rika se je morala
opravičiti radi škandalčka, ki ga je po-
vzročil Muki. A Francoz še enkrat zamahne
z roko ter se nasmehe: »Na svidenje,
gospodična!« tako da je Valerika res z vso
neprisiljenostjo mogla odgovoriti: »Me
zelo veseli! Klanjam se, gospod monsieur!«
S tem je bil pravzaprav končan ta sladko-
neprijetni dogodek, ampak, če se pomisli,
kako se je priporočal ta vljudni, fini, ele-
gantni Francoz... Sicer mu ni mogla v oči
prav naravnost pogledati, ampak, kolikor
je spoznala... Oh, saj bi vam niti ne pra-
vila, toda samo, da veste, kakšnih škan-
dalčkov vam je zmožen Muki, ta intrigant,
ta lopov, ta dražestni psiček... Kar obšla
bi ga, poredneža črnega, ter pritisnila na
srce! Valerika se je potem celo pot sme-
jalo, kadarkoli se je zmislila na sceno s
Francozom.

Torej šla sta na Posavje in bil je kra-
sen dan. Srečala sta še mnogo drugih:
gospoda Kržina od finance, gospoda Vla-
dimirja s pošte, gospoda Vinkota iz Kurje
vasi itd. Vse križem so jo pozdravljali:
kolega žani, gospod Vladimir s pošte, Kr-
žin od finance, Vinko iz Kurje vasi itd.
itd. Sai še sama ne ve, kdaj in kako je

minilo to krasno popoldne. Oh! Proti
mraku je srečala na črnuškem mostu ne-
kega ljubljanskega gospoda, ki se očitno
silno zanima zanjo. Ne bi vam tega niti
omenila, ampak kar je res, je res. Ta Ljub-
ljančan, ki je — mimogrede pripomneno
— neoženjen in nosi zlato verižico, jo je
nagovoril s sledečimi besedami: »Dovo-
lite, gospodična, ali bi bilj tako dobri, da
bi mi izvolili pokazati, katera cesta pelje
v Ljubljano?« — No, kaj hoče! Ampak ona
ni taka grobijanka, da bi rekla: ne! Seve-
da, če jo kdo prosi, kakor se spodobi!

Potem so šli Valerika, Muki in Ljub-
ljanski gospod na tisti zeleni hriček, ki se
se, opasan od belih cest, tako gostoljubno
dviga tik izza Save. Oh! Mednotoma je po-
stal ta ljubljanski gospod zelo zaupljiv in
zgovoren. Vprašal je gospodično, če je že
bila kdaj v Ameriki, ali pozna Društvo
filatelistov ter socialnega demokrata Mel-
hijora Čobala, ali mar ne bi želela, o pri-
liki posetiti Kiaučou, ki ima boja 150.000
prebivalcev; potem je pripovedoval, da se
je posrečilo enemu od njegovih nekdanih
sošolcev najti hrošča, ki je dobil častno
ime: carabus Novaki. Končno je pripom-
nil, da so mu — sam ne ve, zakaj — straš-
no zoperni vsi pesniki in sploh —

»Oh, nasprotno!« ga je prekinila gđc.
Rika. »Meni so pa pesniki jako simpatični:
Cankar, Pučelj in sploh. Sploh pa,« je omi-
lila svojo trditev, »me silno vlečejo kon-
trasti... Na primer: za menoi hodi neki

francoski častnik. Vrlo eleganten in inteli-
genten človek. Ampak jaz ga ne morem in
ga absolutno ne morem trpeti. In zakaj,
mislite? Zato, ker je blondin!«

»Enfant terrible!« se je čudil ljubljans-
ki gospod, ki je bil plešast. »E, e!« Sploh
so se imenitno zabavali. Muki je lajal tako
navdušeno, da ga je prišel poslušat spodaj
na most cel pasji zbor —

Oh! Pa kaj bi vam pravila o vsem
tem! To še ni glavno. Škandal! šele pride.
Malo pred deseto io namreč prisopiha
kamniški vlak. Natrpan in natrkan, kakor
se spodobi za nedeljski večer. Gospodična
se še enkrat ozre, če bi ugledala — oh,
toda saj ni vredno, da bi vam o vsem tem
govorila! Nikjer nikogar, da bi ji vsaj vrata
odprl!

»Muki!«

A Mukice ni.

»Mu-ki!«

Nekdo je nekje aviziral: »Gospa ali
gospodična, kar ste, gor ali pa stran! Ent-
weder!« Nato je zabrliznilo.

»Muki! Samo en moment, gospod kon-
dukter! Muki, Muki!«

»Nič saprmet, mi gremo!« se je zarob-
ljeno odzval sprvodnik. Nato je Kamničan
zahreščal, natrpan in natrkan, poskusil
sem, poskusil tja, in so se odpeljali. Gđc.
Valerija se je še zadnji čas uela za stop-
nice ter vstopila.

»Mukil!«

V B pasu ima torej mesto Celovec glavno besedo pri glasovanju, kajti Celovec sam zase ima že polovico glasovalcev. Seveda je v Celovcu v resnici mnogo več Slovencev (rojenih), kakor nam jih izkazuje uradno štetje l. 1910. (V Celovcu je približno 7000 Slovencev.) Ravno tako je z drugimi občinami v celovski okolici: vse imajo nemško večino, dasi je v posameznih občinah mnogo več Slovencev, kakor jih izkazuje uradna statistika. Kakšno je razporedje in čustvovanje v Celovcu in v severni celovski okolici za Jugoslavijo, o tem si je slovenska javnost že približno na jasno. Odločili bodo nemški celovski uradniki — ne trgovci in meščani — koroška nemška vladna klika, ki se bo samo še z rešitvijo Celovca vzdržala na krmilu. Pa tudi v okolici bo vsenemška propaganda in agitacija storila več kot potreba, da bo še tistim razsodnim slojem, ki so po srcu in razumu za Jugoslavijo, zmešala trezen preudarek. Česar pa ne bo dosegel nemški terorizem in sistem, to bo potegnil nase nemški denar — razni zakladi Schulvereina in Südmärke ter privatne žrtve nemških kapitalistov in mogotcev.

Seveda obupati ne smemo tudi v B pasu ne, kjer pride do glasovanja tri tedne pozneje, ko se bo A pas (prej) izrekel za Jugoslavijo. Delati moramo na to, da v A pasu dobimo častno, moralno večino glasov za Jugoslavijo, potem moramo prešine tudi mesto Celovec in njegov, severno okoličar luč in volja pametne gospodarske politike in srečne bodočnosti za vse prebivalce. Ako bodo vpoštevali zdrav, trezen razum in ne samo nacionalni šovinizem, potem bo tudi Celovec s severno okoličar glasoval za Jugoslavijo, kakor spada kot gospodarska in etnografična celota.

* Gl. knjižico: »Slovenski Korotan«, spisal dr. Moravski. Knjižica se dobi pri trgovcu Jožefu Vajncerl v Pliberku. »Slovenski Korotan« bi moral vsak zaveden Slovenec imeti kot nekaj koroški »vademecum«!

Stavka kovinarjev v Ljubljani.

Ze nekaj časa se v tovarnah družbe »Strojnih tovarn in livarn« v Ljubljani vrši stavka kovinarjev. Stavka ni bila potrebna in bi jo bilo mogoče preprečiti, ko bi si nekateri gospodje, ki sede v vodstvu teh združenih podjetij, ne bili vtepli v glavo, da morajo proti delavstvu nastopiti ofenzivno.

Zgodilo se je — tako velé naše informacije —, da je ta družba delavcem hotela znižati draginske doklade, češ, da ni več vojske, vsled česar so te doklade v tej višini odveč. Razumljivo je, da to delavstvu ni šlo v glavo, kakor tudi ne more razumeti takega početja nihče, kdor ni vojni dobičkar. Država, katere vlada se v finančnih rečeh ne more ponašati ravno s preveliko mehkotnostjo, je svojim uslužbencem vsaj nekoliko pomagala, isto se vrši v vseh podjetjih, kjer vlada količkej socialnega čuta. Povsod je sedanja draginja že naravnost neznosna. Le vodje »Strojnih tovarn in livarn« so slepi in gluhi za vse, kar se godi po svetu. S tem so delavstvo in uradništvo poglani po sili v stavko.

Gospodje so ostali napram stavkujočim trdi in neizprosni. Celo tako daleč so šli, da so sestavili »črno listo« vseh stavkujočih delavcev, uradnikov in uradnic ter jo razposlali vsem industrijskim podjetjem po Sloveniji, naj nikogar tistih, ki

A njega ni. Gdč. Rika kliče, vabi, vprašuje tu in tam: a njega od nikoder ni! Škandal! Pa se sopotniki še posmehujejo — nevljudneži, suroveži, pijanci! Ubogi Muki! Obupna in onemogla se stine Valerika v temen kot, se zakrknje v svojo usodo ter zajoče tako grenko, da je nihče ne čuje.

Eden izmed sopotnikov prepeva:

»Oh, kako me veseli
ta moj prekrasni visavisi!»

Kakor da bi nanjo cikal, tako nalašč poje! O, ti hlačarji! In če pomisli, kaj se utegne zgoditi z Mukico ubogo: cigan ga bo vzel, v vodo bo pal, ali pa ga bodo na cesti povozili, srčka nedolžnega... Ali je res sama bridkost na svetu?

Ne, veste, pa vsa ta žalost in razburjenje ni samo zavoljo izgubljenih Mukice... Kajne, vi še zdaj ne razumete, za kaj pravzaprav gre? Ko ne poslušate in sumničite boževkaj! In taki ste vsi moški, ki se širokoustite in nimate korajže za en počen groš! Hm, so pa za Valeriko hodili že drugačni gospodje! Mislite, da je ona res takšna, da bo letala krog uradništev ter se jim sladkala, šušmarjem napihnjenim in lažnjivim: taka sem in taka, trideset tisoč imam, kdor me hoče — hop, tukaj-le sem! Ne, si jo pa raje poiščite punco iz cunil! Taka pa Valerika ni!

so v tej »črni listi«, ne sprejmejo na delo. To je kapitalistična brutalnost brez primere. Cele stotine družin naj umrje na cesti lakote, ker si njihovi družinski očetje niso dali odtrgati zasluženega kosčka kruha. — Ta družba, ki je tako hitro odkrila v sebi kapitalistične nagone, naj pomisli — saj je med njimi vendar še nekaj mož, ki čutijo socialno — da je tako ravnanje neopravičljivo in da vzbudi v delavskem ljudstvu sile, ki bodo povzročile vihar. Čujemo namreč že, da se pripravlja tudi delavstvo v premogokopih na stavko, da priskoči na pomoč delavstvu »Strojnih tovarn in livarn«, ki mu preti življenjski pogin.

Država SHS.

Odlikovanje Vesniča.

LDU Belgrad, 22. avgusta. Jugoslovanski poslanik v Parizu Vesnič je bil izvoljen za častnega podpredsednika francoske časnikarske zveze. Ob tej priliki so priredili francoski časnikarji v »Časnikarskem domu« njemu na čast slovesen dîner, nistretva za trgovino.

Pomočnik finančnega ministra.

LDU Belgrad, 22. avg. Na predlog ministra za finance se ustanovi mesto pomočnika finančnega ministra.

Mirovni posvet.

Mirovna pogodba z Nemško Avstrijo.

LDU St. Germain, 22. avg. (DunKU) »Echo de Paris« javlja, da je bil odklonjen predlog angleškega delegata Morleya, naj se mirovna pogodba z Nemško Avstrijo temeljito predela. Glavna komisija je dobila nalog zbrano gradivo za mirovno pogodbo ne izpreminjati, pač pa spraviti v pravilno obliko. Vrhovni svet je izjavil, da se bo v temeljnih vprašanjih odločil šele takrat, ko bo že imel v rokah načrt odgovora, ki se izroči Avstriji.

Bremena Nemške Avstrije.

LDU St. Germain, 22. avgusta. (DunKU.) »Eclair« javlja, da se je Tittoni včeraj pritožil pri Balfourju nad Avstriji prepričajnim rastopanjem angleškega udeleženca pri konferenci Headlama Morleya. Balfour je Tittonija pomiril in mu dejal, da Anglija ne namerava upravičenih zahtev zavračati. Gre za to, da ima Italija tirjati gotovo svoto. Ako Avstrija tega bremena ne more prenesti, meni Anglija, da morajo prevzeti del tega bremena nasledstvene države. Tittoni je vzel te izjave na znanje.

Tajne pogodbe.

LDU Versailles, 22. avgusta. (DunKU.) Posebni poročevalec lista »Echo de Paris« javlja iz Washingtona o razgovoru, ki ga je imel predsednik Wilson s senatorji: Predsednik Wilson je izjavil, da pred svojim prihodom v Pariz ni imel niti pojma o tajnih pogodbah, ki so jih bile sklepale države med seboj, dasi so te pogodbe tedaj že obstajale, ko je ententa Ameriko silila, naj vstopi v vojno. Poročevalec trdi, da pomenja ta izjava nov moment pri upornosti onih senatorjev, ki se protivijo zvezi narodov.

Razna poročila.

Odstop mažarske vlade.

LDU Budimpešta, 22. avgusta. (ČTU) Ministrski predsednik Friedrich in Lovasz bosta jutri podala demisijo. Najverjetnejše je, da se bo sestavila nova koalicijska vlada z Garamyjem kot ministrskim predsednikom.

Napetost med Mehiko in Združenimi državami.

LDU St. Germain, 23. avg. (DunKU) Mehikanski upravnik v Newyorku je bil od svoje vlade posebej oblaščten, da protestira proti vpadu ameriških čet v Mehiko in da zahteva takojšnji umik teh čet. »Chicago Tribune« javlja: Tajnik za vojne stvari, Baker, je izjavil, da še ne namerava odpošiljati kazenske ekspedicije. Zasedovanje roparjev se nadaljuje. Kakor poroča »Daily Mail«, vlada v mejnih okrožjih veliko razburjenje. Tamkaj naseljeni Mehikanci zapuščajo Zedinjene države. Ameriški vojni letalec, ki je preletel mejo, je bil obstreljevan.

Novačenje za Kolčakovo armado.

LDU St. Germain, 23. avg. (DunKU) Angleški delavski list »Daily Herald« prinaša vest svojega posebnega poročevalca Pricea, glasom katere po vsej Nemčiji nemoteno nabirajo vojake za Kolčakovo armado. List pripominja, da je zveza med rusko monarhijo, nemškimi junjerji in angleškim vojaštvom od dne do dne očividnejša.

Reorganizacija vzhodne Evrope.

LDU St. Germain, 23. avg. (DunKU) Listi javljajo iz Londona, da je Lloyd George dal v svojem odprtem pismu na časopisje pojasnilo k svojemu govoru. V tem pismu izjavlja, da je angleška vlada pri-

pravljena dovoliti kredit v znesku do 650 milijonov frankov za preskrbo in reorganizacijo gotovih delov vzhodne Evrope. S tem se bo olajšal dovoz v Srbijo, Rumunijo, Poljsko in različne pokrajine bivše Avstrije.

Šantung — varok nove vojne.

LDU Amsterdam, 22. avgusta. (DunKU.) Kakor poroča angleškim listom agencija Exchange iz Washingtona, je Millard Thomas senatnemu odseku za zunanje stvari izjavil, da so poslali Bliss, White in Lansing predsedniku Wilsonu pismo, v katerem zatrjujejo, da pomenja pridelitev Šantunga Japonski vojno. Predsednik Wilson se je baje branil pismo priobčiti.

Mariborsko pismo.

Lepo je v Mariboru, tako pravijo vsi, ki so se zadnje čase priselili, in oni, ki bodo morali odriniti tja gori čez Špiljo. In teh je še zelo veliko v mestu, ker jim oblači prizanašajo, da lahko mirno veržijo in vtihotaplajo to in ono v republiko Avstrijo. V zahvalo za to pa preplavljajo trg z nemškimi nežigosanim denarjem, tako, da v Mariboru kmalu ne bo več naših bankovcev. Pa tudi za žige niso v zadregi, ker dandanes se vse lahko ponaredi. Skrajni čas je, da dobimo lasten državni denar, da ne bomo še bolj oškodovani, kakor smo že. Ljudstvo je preneprevidno in vzame vse, kar je le količjak denarju podobno. So gostilne, kjer imajo verižniki svoje pravcate borze, ne da bi jih kdo motil. Za gostilničarja so najboljši gostje, ker si lahko »pošteno privoščijo«.

Živil v Mariboru ne primanjkuje in tudi cene niso pretirane. Draga so oblačila vsake vrste. Zadnje štiri mesece so cene za 70 do 100 odstotkov poskočile. Trgovci se izgovarjajo na carino, drage železniške tarife, prevozne težkoče ter mezde uslužbenstva in tarnajo, da sami nič ne zaslužijo. — Stanovanjska beda se tudi v Mariboru neprijetno čuti. Tudi tam je veliko družin nastanjenih po železniških vozovih. Stanovanjski urad se hvalevredno trudi, da odpomore, a čudežev ne more delati. Veliko lepih stanovanj imajo zasedenih še družine iztiranih uradnikov in drugih, ker jim naš slovenski kruh le bolj diši, kakor pa nemški.

S slovenskimi napisi je dobil Maribor na zunaj slovensko krinko, pod katero se skrivajo še zelo črni obrazi. Predno bo Maribor tudi v srcu slovenski, bo preteklo še veliko vode po Dravi. Rojen Mariborčan nam ni nasproten; da slovenščine ne obvladuje, ni kriv toliko on sam, kakor pa staroavstrijski šolski zakoni. Veliko bolj sumljivi so od juga sem priseljeni renegati Orničevega in Jabornegovega kova, ki se vsled njihove jugoslovanske pristojnosti čutijo varne. Za duševno hrano prebivalstva je skoroda slabo preskrbljeno. Časopisja sicer ne manjka, a dobrega, narodno vzgojnega je malo. Stari Maribor bere svojo Marburgerco, ki bi morala že zdavnaj izginiti iz sveta, ker širi le nam nasprotno nemške misli. O naši državi in njenem razvoju pove le sem ter tja par besedi in še to v taki obliki, da se tendenca prav lahko med vrstami čita. Vsaj za sedanjí prehodni čas je za Maribor nemški list, ki bi bil urejevan v našem državnem duhu, neobhodno potreben. Če ima Zagreb svoj »Agramer Tagblatt«, zakaj bi ga Maribor ne smeli imeti namesto Marburgerce, ki je nam Slovincem prizadjala že toliko gorja?

Uradništvo je skoroda že vse slovensko in prebivalstvo je z njim vobče zadovoljno, ker ne jaše preveč staroavstrijskega birokratskega šimelja, temveč služi ljudstvu in njega potrebam.

Predno končam, omeniti moram še mariborsko pravo temoto, ker radi pomanjkanja premoga ni plina. Le tu pa tam brli kaka karbidna lučka, splošno pa vlada tema, da se mora človek bati, da se ne ubije. Ako bi se bil rajni občinski svet pravočasno brigal, bi bilo luči dovolj, ker pred nosom mesta v Fali je elektrarna, ki proizvaja nad trideset tisoč konjskih sil. Slovenska občinska uprava ima prilik dovolj, da pokaže ljudstvu ločiti slabo od dobrega.

Politične novice.

+ Ententa z novo vlado nezadovoljna? Demokratska glasila so takoj po sestavi nove vlade vedela poročati o velikem zadovoljstvu, ki je baje zavladalo med zavestniki nad dejstvom, da je v Jugoslaviji dobila vajat v roke demokratska stranka. Sedaj pa poroča radikalna »Srbija« v Mitrovici: »Čim je bila nova vlada imenovana, je eden diplomatičnih zastopnikov entente v Belgradu obiskal nekega srbskega državnika in mu odkrito rekel, da je ententa zahtevala tako od Nemčije kakor od Avstrije, da mirovno pogodbo podpisajo take vlade, ki imajo nedvomljivo večino i v narodnem predstavništvu i v narodu. Potemtakem je jako verjetno, da

bo ententa zahtevala to tudi od naše države.« Odgovornost za vest o ententni nezadovoljnosti ali nezadovoljnosti z našo vlado prepuščamo demokratom in »Srbiji«.

+ Nova vlada in Pašić. Glasilo radikalcev v Mitrovici »Srbija« piše, da Pašić, ki je šef radikalne stranke, pod novo vlado ne bo mogel več ostati predsednik naše mirovne delegacije v Parizu, saj se je nova vlada osnovala v znamenju očitega sovražstva proti radikalcem.

+ Klerikalne skrbi demokratov. Zagrebška »Riječ« beleži ustanovitev »Narodne Prosvete«, katoliške tiskovne zadruge v Zagrebu, in jo označuje kot »klerikalno akcijo« za okrepitev »klerikalne propagande«. Pravi, da mora biti v svobodni, moderni državi pač vsakomur dovoljeno, da zastopa svoje prepričanje. Na svobodnemiselnih elementih je, da s odločeno prosvetno protiakcijo med ljudstvom pobijajo klerikalno gibanje. Ampak nekaj drugega je, pravi demokratsko glasilo, vsled česar je tačas klerikalizem naravnost narodna nevarnost. Poslušajte: »Klerikalizem gre med drugim tudi za tem, da se dvigne avtoriteta vatikanske diplomacije... Tu je zadosti, da spomnimo na držanje vatikanske diplomacije v vprašanju o priznanju naše države in imenovanju djakovskega škofa.« O teh stvareh si ja mogel že vsak napraviti nepristransko sodbo in more to agitatorično sredstvo demokratom služiti le še med najbolj zastaranimi in omejenimi živili. Sicer pa diplomacija — bodisi katerakoli — ni prirasla k srcu nobeni pravi ljudski stranki, pač pa je to eno glavnih sredstev starega liberalizma tudi v novi demokratski oblasti. Naravnost otroče piše »Riječ« dalje: »Na drugi strani pa dejstvo, da žive v našem troimenem narodu katoličani pomešani s pravoslavni in muslimani, jasno kaže, da mora pri nas podpihovanje verskega fanatizma in klerikalna propaganda ene cerkve dovesti naš narod samo do nepotrebnih borb in trošenja moči, ki nam ja ravno tačas mnogo potrebnejša v drugih akcijah. Najmanj torej ta trenutek ni bil ravno srečno izbran za začetek klerikalne propagande.« Danes bi moral pač že tudi svobodomiselní častnikar bolje poznati temeljne misli katoliškega svetovnega pripričanja in se proti katoliškemu gibanju drugače boriti nego s publicami o klerikalizmu in verskem fanatizmu. Pa potem bi ne bil več svobodomiselní!

+ Hercegovina — mala Slovenija. »Narodna Politika« priobči dopis iz Mostarja, ki med drugim slove: Nam ja Hercegovina mala Slovenija. V Hercegovini je najbolje organizirana Hrvatska ljudska stranka. Franciškanska duhovščina in posebno mlajša, katoliški lajkaš najintenzivneje delujejo na verskem, gospodarskem in političnem torišču, in dijaške organizacije so jako dobre. Mostar ima takih katoliških ustanov, da jih more Zagreb zavidati. Kot primer intenzivnega dela in praktičnega zmisla moremo navezati izredno uspešno stanovsko organizacijo pridelovalcev tobaka, ki jo je osnovala Ljudska stranka. Organizacija je popolnoma stanovska, tako da vanjo pristopajo tudi muslimani in pravoslavni, ter se bo razširila tudi po južni Dalmaciji. Organizacija je za hercegovsko ljudstvo, ki se v glavnem preživlja s pridelovanjem tobaka, velikega pomena.

+ Pregazite jih... Koga — oderuh, boljševike, roparje? Ne, ampak — redovnike, fratre. Tako zahteva splitska »Zastava«. V Imotskem se vojaški novinci niso hoteli odzvati pozivu, da nastopijo službo ter so razdrli nekaj telefonske napeljave. Oblast je upor brez prelivanja krvi zadušila in takoj zopet upostavila red. »Zastavi« pa to ni dovolj ter zahteva, naj se poiščejo pravi krivci: vse niti, pravi seveda, vodijo v fraterske samostane. »Da, tam so krivci, tam so krvniki in zločinci našega naroda, oni ga podpihujejo in bunijo, ponemumjujejo in nagovarjajo na zlo in zločine. Nje treba kaznovati in preganjati, privezati na sramotni steber, nje treba pregaziti... Pregazite izsesovalce našega naroda, ker dvanaesta ura bje...« To je dobro izpričevalo patološkega razpoloženja napol izobraženega svobodomiselnca.

+ Gibanje jugoslovanskega katoliškega dijaštva. Katoliški akademski društvi »Martić« in »Pavlinović« sta sredi tekočega meseca zborovali v Mostaru. Na sestanek so prihiteli dijaki in dijakinje iz Bosne in Hercegovine ter Dalmacije. Zborovanje je trajalo tri dni ter pokazalo idealno navdušenje, resno voljo in globoko umevanje katoliško misleče mladine za velike naloge in dolžnosti inteligence nasproti narodu. Sprejetih je bilo več praktičnih sklepov za ustanavljanje analfabet-skih tečajev, mladinskih društev itd.

+ Beneški Slovenec-duhovnik med brati v Istri. »Nar. Politika« prinaša dopis izpod Učke, v katerem poroča dopisnik med drugim o beneškem Slovincu-duhovniku, ki je prišel z italijansko vojsko v Istro kot korporal. Duhovnik se je čutil med brati v Istri kot svoj med svojimi ter je v Boljunu, kjer je bil najdlje, med ondotnim hrvatskim narodom vzeto

izvrševal dušnopastirsko službo. Rad je pridigal in izpovedoval — vse seveda v hrvaškem jeziku, v katerem se je z vne- mo izpopolnjeval. Toda našla se je črna duša, ki je vnetega duhovnika denuncirala italijanskim vojaškim oblastem, da širi jugoslovansko propagando. Seveda je bil mož nemudoma prestavljen neznano kam. Izdajica je vaški mogotec in izkoriščeval- lec ljudstva — trgovec Feranda, ki je bil že preje za denunciacijami spravil v ječo domačega župnika Ujčića. Feranda je po milosti italijanske vojaške oblasti »sinda- ko« v Boljunu ter namerava sedaj na ob- činske stroške zgraditi italijansko šolo za 150.000 K.

+ Visoki etos. Včerajšnji »Slov. Na- rod« se brani radi svojega Bolgarom so- vražnega pisanja v članku, čigar bistvo obstoja v tem, da je dolg. S človeškega in narodnega stališča smo protestirali, da pospešuje »Narod« sovražstvo do Bolga- rov, s katerimi se hočemo, kakor hitro bo mogoče, kljub krivicam, ki so jih pri- zadeli Srbom, združiti. Da smo protestirali proti pospeševanju sovražstva do današ- njih Bolgarov, je jasno za vsakega zem- ljana. Kajti sovražiti Bolgare, ki so umrli ali se bodo rodili, bi bilo nekoliko čudno. »Narod« prihaja s krasnim argumentom: »Mi smo namreč pisali o Bolgarih seda- nosti, o Bolgariji, ki sklepa mirovno po- godbo z Jugoslavijo.« Tega ni nihče zani- kal in zato ne vemo, komu so namenjene te besede. Izrazili smo mnenje, da ne more biti za bodoči mir na Balkanu in našo združitev z Bolgari koristno, ako zahteva »Slov. Narod« za Bolgarijo hujši padec kakor za Nemčijo. Pisal je namreč: »Pri- čakovati bi bilo, da bo ta narod se- veda nosil posledice svojega tatarskega dela. Pričakovati bi bilo vsaj, da bo moral nositi posledice vsaj v oni meri, kakor njegovi zavezniki.« — »Narod« prihaja z globokim dokazom: »Pisali smo zlasti o finančnih bremenih.« Tega nihče ni zani- kal, zato tudi o teh besedah ne vemo, komu so namenjene. — Nadalje govori o Ninčiču, o fondu de réparation, v katerega nam bo treba plačati 25 milijard v zlatu, o Eleonori in Ferdinandu, o razstrelitvi mo- stu pri Vranji itd. To je vse lepo in zani- mivo, toda tega ni nihče omenjal ali po- bijal. Zato tudi o tem ne vemo, na koga je naslovljeno. Na podlagi tega brez- glavega govorjenja pride papir »Narod« do zaključka: Toda »Slovenec« je našemu članku podtaknil nekaj, česar ni v njem: podtaknil mu je drugo tendenco in drugo vsebino, in proti obema se potem obrača, svoja dokazovanja pa podpira s citatom, izrekanim iz teksta, po jezui- tovsko zavitem in lažljivo razloženim. To je najhujši oči- tek, ki ga moremo nasloviti sobesedniku, bodisi politiku bodisi žurnalistu. Očitek za- vestne laži. Žalibog. S takimi ljudmi se moramo mi boriti! To je »najdostojnejši list na svetu«. Take naslove rabi »Slov. Narod« tedaj, ko piše »brez jeze in strankarstva«. Kako mora šele pisati tedaj, ko je razljučen. Končno trdi »Narod«, da je za združitev z Bolgari. Toda »želeli je treba najprej Bolgarom iz- treznjenje«. »Le skupno trpljenje zbližuje narode, visoki etos in vzgoja.« Da pripo- more Bolgarom do »skupnega trpljenja«, predlaga »Narod« »finančna bremena« (seveda je nespametno pognati radi par milijard prijateljstvo in združenje Bolgarov za vse čase); vzgajati hoče »Narod« Bol- gare tako, da jih pomendra bolj kot Nem- čijo, in »visoki etos« obstoja v tem, da jim meče v obraz »tatarsko delo«, da govori o »krvnem dolgu« in jim pripoveduje, kako »so se pokrili s svetovno sramoto«. (To stoji v »Narodu« št. 193). Tako se pri- pravljajo bodoče prijateljstvo, tako se bra- lijo narodi!

+ Izročitev grofa Karolyja. »Tribuna« poroča iz Budimpešte, da so pogajanja s socialisti o vstopu v vlado ostala brez- uspešna. Socialisti, ki so se kompromiti- rali za časa boljševiške vlade, naj bi se izločili. Konservativci zahtevajo, da čeho- slovaška vlada preda grofa Mihaela Ka- rolyja, katerega tudi dolžijo, da je povzro- čil umor grofa Tisze.

+ Bodoči ruski car? »Daily Tele- graph« prinaša brezlično brzojavko iz Moskve, da je ruska vojska v Sibiriji po- nudila carsko krono Kuropatkinu, ki jo je pa odklonil. Sedaj bodo ponudili krono Romanovcu iz mlajše generacije.

Dnevne novice.

— Na Krekovem taboru v Komendi govore: cerkveni govor vlč. g. Ivan Lav- renčič, dekan in kanonik, slavnostni go- vor g. dr. Izidor Cankar, o političnem in gospodarskem položaju govori g. dr. I. Stanonik, mladini in Orlom br. Jos. Pirc. Za to slavnost se kaže veliko zanimanje, priglašajo se društva, tudi narodne noše bodo častno zastopane. Društva, ki se niso še priglasila, se naprošajo, da to store kar najpreje. Vsi prijatelji naših organizacij dobrodošli. Za kat. slov. izobr. društvo v Komendi: Janez Črnilec, kaplan.

— Umrli je v Leskovcu pri Krškem 19. t. m. gdč. Marija Schweiger v 78. letu starosti po kratki bolezni zadeta od kapi. Pokopnica je bila sestra dekana v Leskov- cu g. Fr. Schweigerja. Naj v miru počival.

— Osebnosti v južne železnice. Imenovana sta za revidenta progovna nadziralca Ivan Gregorič in Gašper Pe- zdur v Ljubljani. — Za pristava sta imeno- vana Anton Masle, asistent v Ljubljani, in Ivan Strazicky, asistent v Mariboru.

— S pošte. Poštarsko mesto v Dev. Mar. v Polju je dobila poštarica Alojzija Tomazič. Za poštarja v Rogatcu je imeno- van poštni oficijant Josip Velikonja, v Marberku poštni oficijant Anton Lah, v Podčetrtku poštni oficijant Slavko Gobec, v št. Ilju v Slov. goricah poštni opravnik Gabrijel Sfiligoi, v Kozjem poštni oficijant Josip Kumer, v Brezju poštni opravnik Vekoslav Božič, na Muti poštni oficijant Josip Černovšek, v Mislinjah poštni ad- junkt Avgust Spendl, v Pilšanu poštni pristav Vincenc Ločnik, v Središču poštni oficijant Fran Mlinarič, v Laškem poštni adjunkt Ivan Slavec, v Zgornji sv. Kungoti poštni adjunkt Karel Kosem. Za nadpo- štaria v Račjem je imenovan poštar Ivan Španjol, na Pragerskem poštar Lambert Gerbič. Poštarsko mesto v Selnici ob Dr. je dobil poštni aspirant Ivan Jamnik, v Podnartu adjunkt Julij Šetina, v Meži po- štni adjunkt Franc Klasinc, v Sv. Trojici v Slov. goricah poštni oficijant Miroslav Vaupotič, v Zgornji sv. Kungoti adjunkt Alojzij Hrašovec. Za poštarico v Rušah je imenovana poštna oficijantinja Jerica Griedold, v Sv. Pavlu pri Preboldu poštna oficijantinja Marija Debelak, v Ponikvi po- štna adjunktinja Ivana Belar. Nadpoštars- ko mesto v Poljčanah je dobil poštar An- ton Krotnik, nadpoštarsko mesto v Breži- cah se je podelilo poštarju Albinu Lichten- eggerju. Poštni odpravnik Josip Jakše v Krki je premeščen k poštному uradu Je- žica. Poštni računski praktikant Matija Absec, pošt. strok. rač. oddelka L v Ljub- ljani, se je odpovedal službi.

— Visokošolci, ki hočejo študirati pri- hodnje leto v Švici, naj vpošljejo najkasne- je do 29. t. m. prošnje za potovanje in bi- vanje v Švici na naslov: F. Schiffer, Ljub- ljana, Kongresni trg. 6. Nasloviti je proš- nje na kraljevo ministrstvo za zunanje po- sle v Belgradu. Omeniti je kraj in način študija. Priložiti je domovinski list in vo- jaško odpustnico. Vsak mora navesti, da ima za kritje stroškov svojega bivanja v Švici potrebna sredstva. Če jih pa nima, naj omeni, da reflektira na državno pod- poro. Prošnja mora biti kolekovana z 2 K, vsaka priloga pa z 1 K.

— Za trgovce in industrijalce. Poseb- nega voza, ki je priklonjen ekspresnemu vlaku med Parizom in Bukarešto, se sme- jo posluževati tudi jugoslovanski trgovci in industrijalci, ki imajo za to dovoljenje jugoslovanskega ministrstva za zunanje posle. To ministrstvo pa daje dovoljenje le onim, ki se izkažejo z dovoljenjem mi- nistrstva.

— Nemško-avstrijsko zastopstvo v Ljubljani naznanja da je določena od 23. avgusta nadalje pristojbina za vidiranje potnih listov Srbov, Hrvatov in Slovencev v svrhu potovanja v Nemško Avstri- jo ali pa preko nje enotno na 7 K 50 vin. Pismenim prošnjam za vidiranje je treba vedno priložiti potni list, pristojbino in frankirano kuverto za odgovor, pri poto- vanjih na štajersko ali Koroško pa poleg tega tudi dovoljenje dotične deželne vlade ozir. policijskega ravnateljstva v Gradcu. Brez tega dovoljenja naj se potni listi ne pošiljajo.

— Gorje nad Bledom. V nedeljo dne 17. t. m. je praznovalo gorjansko gasilno društvo petindvajsetletnico »svojega« ob- stoja. K slavnostni prireditvi se je odzvalo precej sosednih, nekaj tudi bolj oddalje- nih društev, katera so pripomogla z za- stavami in kranjsko gasilno društvo s svo- jo godbo do veličastne društvene sloves- nosti. Dopoldne po svečani službi božji so se zbrala društva na prostoru zunaj cer- kvenega pokopališča, kjer jih je gorjanski občinski predstojnik g. Jan pozdravil in obenem očrtal zgodovino za gorjansko fa- ro velenomembnega gasilnega društva.

— Iz Bohinja. Letos obiskuje naše gore toliko turistov, da jih Triglav morda še ni zlepa toliko videl. Koče, predvsem Kredarica, so včasih nabito polne. Lepi dnevi privabijo tudi Lahe, da prireajo »obiske« kar po par kilometrov čez de- markacijsko črto, včasih do sedmerih je- zer. Proti našim turistom, ki zaidejo čez črto, seveda niso tako prijazni kot mi proti njim. Zadržijo se jih nekaj aretirali kot špijone. Pri poizvedovanju so se po- sebno zanimali za dravsko divizijo in za aeroplane, nato so jih izpustili. Pri Bo- hinjskem jezeru je odprt samo hotel »Zlatorog«, kjer število posetnikov že presega 600, ter dve vili. Vojnih spominov je še povsod dosti. Tako poljska elektr. železnica, ki vodi od Boh. Bistrice še pre- cej naprej od hotela »Zlatorog«. Ob celi poti ležijo prevrnjeni vagoni, v neki ba- raki so še tri lokomotive. Nadalje žična vzpenjača, ki je vodila na Krn, in še mno- go drugih podobnih Elektrarna ki so jo

napravili vojaki pri Savici, stoji. Radi nje se dosedaj še ni ničesar ukrenilo. Vlada naj se vendar pobriga za to, ker bi ta elektrarna lahko razsvetljevala vse kraje od jezera do Bistrice in še dalje.

— Strašna toča na Gorenjskem. Ljubno na Gor., 23. vel. srpana 1919. — Včeraj zvečer ob 19. uri so se naenkrat pridrvili od severozahoda črni oblaki, pri- tisnil je mrzli sever in vsula se je za oreh debela toča ter je dobre četrt ure tolkla in potolkla vse, kar je zunaj na polju: ajdo, fižol, koruzo, proso in tudi oves, katerega še niso poželi. Tudi otavo in sadje je po- končala. Kmetje, ki imajo tukaj le malo polja in so zelo navezani na ajdov pride- lek in fižol, so zelo hudo prizadeti. Še da- nes leži po polju, na visoko pa pod stre- ham debela toča, da bi lahko polnil lede- nice. Takega ne pomnijo najstarejši ljudje.

— Zloraba alkohola učinkuje sicer po- lagoma, a gotovo uničujoče. Alkohol po- vzroči: prežgodno spolno zrelost, spolne bolezni, pešanje vida, tresenje rok in nog, bojazn, otožnost, tapost, norost, samo- mor, razne bolezni krvi, želodca, jeter, ledvic, črev, srca in živcev. — Nečloveško bi bilo, še nadalje mirno gledati, kako nam alkoholizem polni bolnišnice, noriš- nice, sirotišnice, kaznilnice in prisilne de- lavnice. — Kdo nam leto za letom zmanj- šuje produktivno moč našega delavca in kmeta? Alkoholizem! — Kdo je glavna zavora delavskemu gibanju pri zezledova- nju njegovih političnih, gospodarskih in kulturnih ciljev? Pivske navade! — Kdo nam zapeljuje mladino k pijančevanju? Zgled staršev in terorizem okolice!

— Pravilnik o brivnicah, razglašen v službenih novinah. Na podstavi člena 33. sanitetnega zakona se izdaja ta naredba: 1. Nihče ne sme otvoriti brivskega obrata, ako se lokal prej ne pregleda z zdravst- venega stališča ter ne odobri za uporabo. (Člen 29. obrtnega zakona). — 2. Nihče ne more biti zaposlen v obratu, ako nima zdravniškega izpričevala, da ne boluje niti za kužno, niti za prenosno boleznijo, zla- sti pa ne za sifilido ali za odprto tuberku- lozo. — 3. Priči, ki se uporabljajo pri britju in striženju, morajo biti vedno sna- žni, in otirače, s katerimi se briše lice po britju, se morajo premeniti za vsakim po- setnikom. — 4. Brivski delavci morajo nositi posebne bele plašče, ki naj bodo kar najbolj snažni. — 5. Brivci morajo imeti vedno kratko postrizene nohte in si morajo umiti roke vselej pred novim brit- jem. — 6. Sapunanje se mora vršiti z roko, s čopičem pa se sme vršiti samo, če kdo svoj čopič prinese v obrat. — 7. Brivske britve in škarje morajo biti kar najbolj snažne. Pred uporabo morajo ležati vsaj četrt ure v prečiščenem alkoholu, ki se mora obnavljati kar najpogosteje. — 8. Posode, iz katerih se umiva lice po britju, morajo biti sražne in vsak dan enkrat pre- kuhane. — 9. Vsaka uporaba gobe se naj- strože prepoveduje. — 10. Uporaba briv- skega kamena je dovoljena samo, ako gost sam svoj kamen prinese s seboj. — 11. Prašenje lica je dovoljeno samo s čisto vato, ki se sme uporabiti samo enkrat in po uporabi zavreči. — 12. Strojiči za striženje se morajo po vsaki uporabi raz- klopiti, umiti in vtekiniti v prečiščen alko- hol, potem pa obricati s snažno otiračo. Alkohol se mora obnavljati kar najpogo- steje. — 13. Glavniki in čopiči se morajo po vsaki uporabi dobro osnažiti in izmiti v topli vodi. — 14. Osebe z vidnimi znaki kožnih bolezni na obrazu in glavi se sme- jo striči in briti samo s svojim lastnim oro- djem. — 15. Vsak brivec mora imeti po- sebno pripravo za britje mrličev. — 16. Vzdrževanje snage v lokalu mora biti primerno. Tla se morajo vsak dan z vlažnimi krpami obrisati in oprati. Po možnosti je treba tla namazati z oljem. Pohištvo naj se vsaj dvakrat na teden obriše in osnaži ter potem poskropi z de- infekcijsko raztopino. Vse odpadke pri britju in striženju je najbolje zažigati; ako to ni mogoče, naj se mečejo na smetišče, samo gledati je treba, da se ne razsipljejo. Po kotih je postaviti zadostno število plju- valnikov in nad njimi bodi nabit napis: »Ne pljuj po tleh!« — 17. Puščati kri in dreti zobe je brivcem strogo prepovedano. — 18. Strogo se prepoveduje krtačiti obleko posetnikom v lokalu. — 19. Vsak pregled in vsaka nepravilnost se mora za- pisati v posebno knjigo »kontrolnik«, ki ga mora imeti vsak lastnik obrata, tako da je mogoče videti, kdaj, kako in s kaki- mi predlogi se vrši nadzorstvo. — 20. Ta pravilnik mora biti natisnjen in v vsakem obratu nabit na vidnem kraju. Kdor se pregreši zoper katerokoli njegovo točko, se kaznuje po členu 33. sanitetnega zaka- na z zaporom do 30 dni, oziroma z de- narno kaznijo do 150 dinarjev.

— Državni pisarniški uradniki na Slo- venskem. V sredo 13. t. m. je bil zadnji sestanek pripravljalnega odbora. Na istem se je razpravljalo o kandidatih za novi odbor, ter se določilo, da se vrši ustanovni občni zbor dne 7. septembra ob 16. uri v prosvorih odpravnih deželne vlade na Bleiweisovi cesti v Ljubljani. S tem stopa v javnost organizacija, ki se je sicer šele

pozno, pa zgolj iz potrebe stanovskega zboljšanja osnovala in ki bo vzela pod okrilje in zaščito vse tiste raztresene ude, ki so imeli posebno pod avstrijsko vlado najbrižkejšo in najtežje čase. V organizac- je moč; čim krepkejša, tem izdatnejša je. To načelo naj bi prešinilo vse tovariše, da pristopijo do zadnjega k njej. Velika večina je itak že včlanjena, vendar so še nekateri, katerim se stvar ne zdi dovolj resna in ki ne polagajo v njo iste važnosti, katero v resnici zasluži. Prepričani pa smo, da to store takoj, ko se bogo uve- rili, da izven društva nič ne dosežejo.

— Državni proračun za upravo leto 1919/20. Delegacija ministrstva financ je oskrbela slovenski prevod kompletne pro- računske predloge, t. j. ekspozé-ja, finanč- nega zakona s projektiranimi carinskimi ter trošarinskimi tarifi in pregleda držav- nih dohodkov in izdatkov. Opozarjamo či- tatele na to delo. Zlasti osnutek finanč- nega zakona vsebuje v davčnih in tarifa- ričnih, pa tudi v budgetopravnih zadevah tako važne in dalekosežne določbe, da je nujno želeli, da se javnost seznani z njimi, predno postanejo zakon. Kdor želi publi- kacijo, ki bo stala 5 K in se dotika kon- cem avgusta, naj javi svoj naslov delega- ciji ministrstva financ v Ljubljani, Poljan- ska cesta 2, do 30. avgusta t. l.

— Pojasnilo. Vsled različnih nespo- razumljenj s strani potujočih občinstva glede konfiskacij živil, tobaka itd. na pro- gi Zagreb—Zidani most in Zidani most—Zagreb, si usojam podati sledeče pojas- nilo: Kolodvorsko poveljstvo na Zidanem mostu se sploh nikoli s katerimkoli za- plembami ni pečalo. Zaplembe se vrše samo s strani potujočih organov »Komi- sarjata železniške policije južnog kolo- dvora« v Zagrebu in s strani finančnih or- ganov. Samoobsebi umevno je, da kolo- dvorsko poveljstvo tem organom čisto nič zaukazati oziroma prepovedati ne more, kar se tiče izvrševanja njih službe. P. n. občinstvo naj torej strogo razločuje med kolodvorskim poveljstvom Zidani most in drugimi kontrolnimi organi in naj se s to- zadevnimi pritožbami obrne vedno na ta pravi naslov. — Načelnik postaje Zidani most, Baša.

— Zeleni kadrovi, večinoma vojaški begunci, ki so si znali preskrbeti srbsko vojaško obleko, so začeli okoli Zemuna, Pazove, Karlovca itd. zopet predrzneje nastopati. V četah po 6 in več mož se ogle- sijo sedaj tu sedaj tam ter z orožjem v ro- ki zahtevajo denar. Ako jim ljudje ne iz- roče toliko, kolikor zahtevajo — a zahte- vajo tudi 100.000 K! — jih bijejo in dru- gače zlostavljajo. Ker nosijo vsi kadrovi srbsko uniformo in nastopajo kot da so v redni vojski, marsikje ljudstvo njihova na- silja po krivici pripiše srbskemu vojaštvu. »Nar. Obrana« poziva oblasti, naj proti roparjem odločno nastopi.

— Spopad s francoskimi vojniki v Za- grebu. (LDU) Presbiro javlja: Vest bel- grajskega lista »Pravda« o krvavih pobo- jih v Zagrebu med policisti in francoskimi častniki je netočna. Nekoliko opitih fran- coskih vojakov, ki so s silo hoteli vdreti v neko javno hišo, je izzvalo pretep s poli- cijo in so pri tem rabili puške. Policija se je omejila samo na neobhodno potrebno samoobrambo. Nihče ni umrl, najmanj- ke kak francoski častnik, edinole en franco- ski vojak je lahko ranjen.

— Nov list. Milan Marjanović je začel v Zagrebu izdajati nov tednik »Obnova«, ki ga urejajo M. Bartulica.

— Odpor proti Italijanom v Istri. V Tinjanu, poreški okraj, je služboval neki karabinjer, ki je posebno besno sovražil tamonjše hrvatsko ljudstvo. Nedavno je imel biti premeščen, toda na njegovo prošnjo, da ga puste v Tinjanu, kjer hoče ljudi naučiti pameti, so ga italijanske ob- lasti pustile na dosedanjem mestu. Ko je šel nato neki večer na patrolo, ga je po- godila neznana krogla ter ga smrtno ra- nila. Sedaj je vendar moral iz Tinjana. Kraj pa je sedaj seveda poln italijanskega vo- jaštva.

iz Kranja.

— Umrli je po kratki bolezni v 44. le- tu dne 14. t. m. gospa Marija Čadež, žena pekoveškega mojstra v Kranju. Številna nedorasčena družina je hudo prizadeta. Kako je vrlo gospodinj in krščan. mater spoštovalo mesto, se je videlo ob pogrebu 16. t. m., ki se ga je udeležila skoro pol- noštevilno tudi Marijina družba za žene. Blagopokojna je umrla zgledne krščanske smrti. N. p. v. m.

— Konjskim mešetarjem v Kranju je v to pristojna oblast v zadnjem času za- čela urejevati njihove bujne kupčije. Ka- kor gobe po dežju so v letošnji pomladi vzrastli ob strani Odrtnika in častitih to- varišev nešteti mešetarji, od 18. leta do sivih las. Ne meneči se za živinski trg pod mestom so nagnali že navsezgodaj ob ponedeljkih cela krdela konj v hleve in na dvorišča pri Jahaču, pri Jelenu in na stari pošti. Tudi v Ljubljani so gonili konje v Kranj, celo poljskih ciganov se je nateplo. Od rana do vojdneva je izgle-

dalo kokriški predmetje kakor cirkus ali dirkališče. Izdajali so se tudi nežigosani bankovci in bankovci z žigom Nemške Avstrije ter Mažarske, morebiti tudi ponarejeni denarji. Iz Kranja so tihotapili konje čez Ljubelj preko državne meje v nemške klavnice, odkoder so prihajali nemški tisočaki k nam in pomagali zniževati vrednost naših bankovcev. Cene so konjem rastle čez opravileno mero, verizna kupčija je cvetela in dobičkanostni stan prekipel z biči se je množil. Upamo, da bodo ta izrodek oblasti popolnoma zatrla in omejile pošteno kupčijo na živinski trg.

— Kokriški dol pod Kranjem je letos izredno oživel. Kakor dežela Fejakov izgleda vsako popoldne, ko se jate mladeži zaženejo v vodo. Tako pripravnih prostorov menda nima nobeno mesto. Sploh so svetloba, zrak in voda v Kranju tako imenitni, da cel junij in julij ni zapel mrtvaški zvon. Vendar bi pa bilo umestno, če bi se prostori za kopanje v toliko odkazali, da se ne bi kopali skupaj mešani zbori, kar menda tudi staršem ni po volji.

— Stavbniško gibanje v Kranju je oživelo. Na Šmarjetni gori popravlja družba, ki je kupila od g. Cofa »Cofišče«, to krasno razgledno stavbo, v hotel. Snuje se družba za pozidavo cerkvice sv. Marjete, ki jo je ukazal opustiti cesar Jožef II. — Na Gaštelju, ki so ga krasile v vojski barake konjske bolnice, je že skoro vse razdrto in razprodan. Upati se menda sme, da bodo gimnazijci zopet dobili ta prostor v uporabo, ker je kakor nalašč ustvarjen za igrišče. — Trgovec Adamič zida poleg svoje vile ob Kokriški cesti novo poslopje. — Trgovec Savnik (Besenčan) prezidava sosedno prejšnjo Florianovo hišo, da napravi iz obeh veliko, moderno trgovsko hišo. — Trgovec Rant (Sirc) koplje za svojo hišo novo vinsko klet, z materijalom pa nasiplje rožnvenški klanec. — Usnjarna Volčič razširja svoje poslopje. — Pollakova tovarna je obdala celo svoje ozemlje z betonskim zidom, pridobila tako lepe prostore in zelo olepšala stoječe Save in Kokre. — Na zvoniku župne cerkve so popravili uro tako, da netopirji v doglednem času ne bodo mogli blizu. Tudi rožnvenška ura enkrat biže in kaže čas. — Prilijče Matjašičeve hiše so prezidali za uporabo »Ilirije«, ki se je preselila sem iz »Florianove« hiše. — Pomanjkanje stanovanj je še vedno zelo občutno.

Štalarske novice.

— Iz šolske službe. Začasna voditeljica dekliške ljudske šole v Celju, ga. Amalija Lešnik je na lastno prošnjo premeščena na svoje prejšnje mesto v Poljanah.

— Gospodarsko gibanje v Gornji Savinjski dolini. V nedeljo, 24. avg. se vrši na Rečici ob Savinji ustanovni občni zbor »Zadruga usnjenih obrtov Gornje Savinjske doline« in ustanovni občni zbor »Ojstrice«, tvrdke z usnjenim blagom, z. z. o. z.

— Rudarska šola v Celju. Dijaški dom v Celju se pripravi za rudarsko šolo.

— Avtomobilna zveza Celje — toplice Dobrna. Odhod iz Dobrne ob 6. jutraj, prihod v Celje ob 7. jutraj. — Odhod iz Celja ob 2. popoldne, prihod na Dobrno ob 3. popoldne. Cena ene vožnje 20 kron.

— O ženskem zdravilišču na Dobrni je napisal srbski narodni poslanec S. K. Gjorgjevič, ki se je zadnje tedne mudil tamkaj, v »Demokratiji« izredno simpatično pisan članek, v katerem opisuje lepoto krajev, katere imenuje jugoslovansko Švico. Svoj članek končuje: »Za sedaj samo opomnim, da je nas vsih dolžnost, da izrinemo nasilno nam vrinjeno nemščino čimprej iz teh divnih krajev z geslom: Samo slovenski govoriti! Bratje smo, i Srbi i Hrvati razumejo brate Slovence in ti nje, zakaj potem še trpeti vrinjeno nemščino — doli z nemščino! Govorimo v našem sladkem in milozvočnem jeziku, ker bomo le tako občutili vso slast, da smo bratje in sinovi enega troimenega naroda!«

— Avtomobilno zvezo snujejo med Ljutomerom in Ormožem. Vlado so naprosili, da čim prej izvrši tozadevne potrebne poplave ceste.

— Letina sadja v Mariborski okolici bo slaba, ker sta pomladanski dež in hlad cvet uničila. Trta kaže dobro, a je trgatve seveda še odvisna od jesenskega vremena.

Koroške novice.

— k Nemške laži o ljudskem glasovanju. Ljubljanski gopisni urad objavlja: Graška »Arbeiterwille« od 18. t. m. in za njo najbrže tudi drugi nemško-avstrijski listi prinašajo sledečo tendenciozno vest: »Glasom zaupnih poročil prirejajo Jugoslovani v coni A na Koroškem, ki je podrejena njihovi upravi, ljudsko glasovanje v svoj prid, in sicer tako, da hodijo patrole pod vodstvom častnikov od hiše do hiše in izsiljujejo od prebivalstva podpise za državo SHS. Na ta nasilni način onemogočijo vsak izraz proste volje prebivalstva.« — Mi smo o tem že opetovano morali žigosati tako in slično neresnično poročevati.

nje, ki ima prozoren namen prejedicirati bodočemu plebiscitu na Koroškem. Ugotavljamo zopet, da so take vesti, kakor je gore navedene, tendenciozne izmišljotine.

— k Bistrica v Rožu. V nedeljo 17. t. m. se je vršila v Podsinjivasi v Rožu manifestacijska veselica. Ljudstvo je prihitelo iz vseh krajev Rožne doline. Ob 15. uri so prikoralaki z godbo in jugoslovansko trobonico na čelu učitelji, orožniki in železničarji s prebivalci Sveč, Mač in Bistrice. Pri kolodvoru jih je sprejel g. nadučitelj Majer s posebnim pevskim zborom. Po pozdravu so odkorakali skupno na slavnostni kraj. Množica okoli 2000 ljudi je napolnila vse prostore. Pozdravni govor je imel g. nadučitelj Majer. Zbrani množici je č. g. dr. Arnej tak prepičevalno in navdušeno govoril, da so bili globoko ginjeni. Po končanih govorih je bila soglasno sklenjena resolucija, katere se je brzojavno sporočila vladi: »Na stotine zbranega prebivalstva iz vseh krajev Rožne doline, najostreje protestiramo, da se popolnoma slovenski del Koroške prisodi še le potom glasovanja Jugoslaviji. Slovensko izjavljamo, da smo se vedno zavedali kot del Slovencev, s katerimi hočemo združeno deliti vsako usodo.« Svečano proglašamo, da ne maramo priti pod nobeno drugo državo kakor pod našo, od vseh naših bratov izvoljeno Jugoslavijo. Pokrajinski vladi v Ljubljano se je poslala tudi brzojavna prošnja in sicer: da se nemudoma da slovenskega zdravnika za Rožno dolino z sedežem v Bistrici v Rožu. Da se družine, katerih člani se proti nam bojujejo in katere spadajo v inozemstvo takoj odslužijo čez mejo. Da se sploh najstrožje nastopi proti najetim hujšakem; da se tudi privatna podjetja primorajo, da zamenjajo nemško uradništvo s slovenskim, da se tako nemški vpliv na delavstvo enkrat za vselej odstrani. Po sprejemu resolucije se je razvila prosta zabava, katere je zelo lepo potekla. Čisti dobiček 2200 kron se porabi za jugoslovanske invalide v prvi vrsti za domačine.

Vsa čast prirediteljem te slavnosti, posebno pa še domačim dekletom in fantom na čelu jim g. nadučitelj Majer, kateri so po vseh svojih močeh prispevali, da se je vsa manifestacija tako krasno izvršila.

Ljubljanske novice.

— lj Obupni krik Dalmacijel V ponedeljek 25. avgusta bo predaval Don Jozo Felicinovič ob 8. uri zvečer v Ljudskem domu o temi »Očajni vapaj Dalmacije«. Vabimo vse, ki so dobre volje, da se udeležijo tega predavanja in s tem pokažejo sočutje do nesrečnih Dalmatincev, ki jih tlačijo — upamo, da ne več dolgo — laški militarizem in kapitalizem. Vabimo še posebej tudi sotrpine Dalmatincev naše uboge begunce s Primorja.

— lj Poverjenik za notranje zadeve gosp. Golja prihodnji teden ne bo sprejemal strank.

— lj Obol el je v Ljubljani poslanec dr. Lovro Pogačnik.

— lj Šentpeterska Elizabetna konferenca ima svojo redno sejo v ponedeljek ob pol osmi uri zvečer. Zelo važno! Polnoštevilna udeležba!

— lj Vincencijeva družba v Trnovem ima svojo redno sejo v ponedeljek ob 8. uri zvečer v župnišču.

— lj Slovenska dijaška centrala. Odborova seja se vrši v ponedeljek točno ob 10. uri popoldne v Ljudskem domu, III. nadstropje, št. 44, v sobi S. D. Z. in centrale. Ker je stvar važna, prosim gotove udeležitve vseh petih odborikov. — Tajnik centrale.

— lj Knjižnica S. D. Z. podružnice za Ljubljano in okolico ostane do preklica zaprta, kar s tem ponovno naznanjam. Kdaj in kje se bo zopet odprla, bom pravočasno sporočil. — Knjižničar.

— lj Dr. Juro Adlešič, advokat, se je vrnil in posluje od 8.—12. in od 3.—6. ure v Sodni ulici 15.

— lj 12letni deček je ušel iz Ljubljane sredi meseca junija. Kdor ve zanj, naj ga izroči orožništvu ali pa ljubljanski policiji. Ušel je gologlav; ima rjave hlače ter iz stare pisane odeje narejeno jopico, na rami zapeto. Piše se Oskar Mohar, stanujoč na Mestnem trgu 9, II. nadstropje v Ljubljani.

— lj Ljubljanski brivci, ki zelo pridno bero »Uradni List« v kavarnah, so včeraj kupili veliko tega lista in živahno razpravljali o odredbi, katero prinašamo na drugem mestu in ki je rabila nad mesec dni, da je priromala iz Belgrada v Ljubljano. Nič niso zadovoljni z Belgradom in pravijo, da teh reči ne bo mogoče izpeljati, ker bi morali za to nakupiti preveč britev in škarij in strojev za striženje. Kje naj dobimo alkohol in kdo naj nam jamči, da ga ne popijo nepridipravi? — Najmodrejši med njimi pa napovedujejo, da bodo povišali tarife za britje najmanj na pet kron, dasi je že sedanje podražje britje precej »izčistilo« brivnice, kamor se hodijo brit le še gizdalini; praktični ljudje se pa že brez izjeme brijejo sami.

— lj Javna tržišča. Izšel je pravilnik za javna tržišča, ki je zelo strog in natančen. Kdor se bo pregrešil zoper njega, dobi zapor do 30 dni, oziroma denarno kazen do 150 dinarjev. »Ubogi Turk«, so govorili sinoči gospodje »z rotovža«, »ki bo moral na ljubljanskem javnem tržišču izvesti točke tega pravilnika«.

Najnovejša poročila.

(Naše telefonsko poročilo.)

NARODNO PREDSTAVNIŠTVO.

Belgrad, 23. avgusta. Ze včeraj je došlo semkaj veliko število poslancev, da prisostvujejo današnji seji parlamenta, v katerem bo nova vlada razvijala svoj program. Med došlimi je nekoliko poslancev, ki dosedaj sploh še niso prisostvovali niti eni seji narodnega predstavništva. Ministri so imeli te dni permanentne seje, na katerih so razpravljali o deklaraciji, ki se danes predloži narodnemu predstavništvu.

Belgrad, 23. avgusta. Današnja seja narodnega predstavništva je bila srednje dobro obiskana. Manjkali so samo bolni poslanci in oni, ki so v Parizu. Videli so se v zbornici tudi taki poslanci, katerih edino delo je bilo doslej v tem, da so si dali nekazovati dnevnice po 90 K. Da so tudi te vrste poslanci prišli v zbornico, je morda edina dobra posledica vladne krize. Sicer so pa bili vladni krogi pri današnji seji zelo potrli. Parlamentarni računari so izračunali, da ima vlada za seboj samo 120 glasov, tedaj le manjšino, vendar pa je bil za današnjo sejo strah vlade nepotreben, ker so se parlamentarne skupine, ki so izven vlade, zmenile že prej, da danes ne bo glasovanja, in to je vlado rešilo. Ministrski predsednik Davidović je podal izjavo, v kateri obljublja »zvezde«. Njegova izjava ni napravila nobenega vtisa. Tudi Črnogorci niso ploskali. Da, celo vladinovi so ploskali samo avtomatično pri posameznih stvareh. Posebno pozornost je zbudil zapisnikar, ko je prečital zahtevo ljubljanskega deželnega sodišča, naj se izroči minister Ant. Kristan. Slišali so se medklci: »Čujmo! Čujmo! To je vladni program! Tako se začneja delo!« itd.

NOVA VLADA PRED ODSTOPOM?

Belgrad, 23. avg. Prihodnja seja narodnega predstavništva bo v ponedeljek ob pol 10. uri dopoldne. Posamezne stranke bodo podale svoje izjave, v katerih bodo označile svoje stališče do vlade in njene izjave. Računa se, da bo vlada odgovorila na posamezne izjave, nakar bo opozicija odgovorila v kratki protizjavi. Po tej protizjavi se bo vršilo glasovanje o zaupnici ali nezaupnici. Ker more vlada v najboljšem slučaju računati, da bo dobila le par glasov večine, se sodi, da bo v ponedeljek po seji najbrže odstopila.

PREDSEDNISKI KANDIDATI.

Belgrad, 23. avg. V parlamentarnih krogih se govori: Ker se sedanja vlada ne bo mogla držati, bo sestava nove vlade poverjena radikalnim disidentom. Imenujejo se kot bodoči ministrski predsednik sedanji predsednik narod. predstavništva dr. Draža Pavlovič, bivši minister za pravosodje dr. Marko Trifković in Nasto Petrovič. Najbolj verjetno je, da bo sestava nove vlade poverjena dr. Trifkoviću, proti kateremu tudi radikalci ne bi nastopili.

JUGOSLOVANSKI KLUB SE NE VEŽE.

Belgrad, 23. avgusta. Jugoslovanski klub stoji še vedno na stališču, da bi se morala sestaviti koncentracijska vlada, ki bi bila sestavljena iz vseh parlamentarnih skupin, aato je danes podal izjavo, da se noče vezati na noben blok, tudi ne na opozicijski, in da si hoče ohraniti popolnoma proste roke, da lahko dela neovirano v smislu svojega programa. To samostojno in samozavestno postopanje Jugoslovanskega kluba je zbudilo pri vladi in vseh parlamentarnih strankah veliko pozornost in so se začele kovati vsakovrstne kombinacije. Jugoslovanski klub se ne bo odločil za nobeno stran, ampak bo hodil samostojno svojo lastno pot.

ZADEVA MINISTRA KRISTANA.

Belgrad, 23. avgusta. V parlamentarnih krogih se sodi, da bo minister Kristan sam predlagal narodnemu predstavništvu, naj ugodi ljubljanskemu nadsošču, ki zahteva njegovo izročitev. S tem hoče dobiti minister Kristan priliko, da se pred javnostjo opere hudih očitkov.

ISKRENO BRATSTVO.

Belgrad, 23. avg. Glavno glasilo demokratske zajednice »Demokratija« slavi danes demokratsko-socialistično koalicio in trdi, da sta to dve edini stranki, ki stojita iskreno na stališču narodnega edinstva in od katerih more država pričakovati pravega napredka.

OČITKI SRBSKIH SODRUGOV.

Belgrad, 23. avgusta. Srbski socialisti obsojajo po svojih listih in na shodih vladno željo hrvatsko-slovenskih demokratich-

nih voditeljev ter jim očitajo, da bodo s svojo udeležbo v tej vladi kompromitirali socialistično stvar za leta in leta.

VRNITEV NAŠIH UJETNIKOV.

Belgrad, 23. avgusta. Ministrstvo za zunanje stvari objavlja, da je na podlagi poročila glavnega tajništva mirovne konference vprašanje osvobođenja vojnih ujetnikov bivše avstro-ogrke monarhije rešeno na ta način, da se bodo vsi oni vojni ujetniki, ki so z ozemlja, katero bo nesporno nam pripadlo, takoj vrnili v domovino. Z ozirom na to so se že ukrenili potrebni koraki za osvobođenje ujetnikov. Posamezni ujetniki so že pričeli prihajati domov.

TRGOVINSKI DOGOVOR Z NEMSKO AVSTRIJO.

Belgrad, 23. avg. Pogajanja o rekompensacijskem trgovinskem dogovoru med našo državo in Nemško Avstrijo potekajo povojno. Avstrijska delegacija je sprejela predloge šefa centralnega urada dr. Šlokarja, ki naj bi bili temelj nadaljnjim pogajanjem. Ti predlogi so: Nemški Avstriji se dovoli izvoz živil iz naše države za dobrotu tujo valuto. Na račun tega položi nemško-avstrijska vlada, ako bo dogovor potrjen, pri tukajšnjih bankah v tuji valuti vsoto 60 milijonov kron ter se bodo od te vsote odtegnili na izvoz odpadli iznosi, a vlada bo trgovcem plačevala kupnino v kronah. Industrijskim podjetjem, obrtnim organizacijam, gospodarskim in zadrugnim organizacijam se bo dalo v rekompensacijske svrhe 2000 vagonov koruze in drugih živil. Količina ostalih živil še ni določena. V zameno za to blago bo dala Nemška Avstrija potrebne industrijske in gospodarske potrebščine. Blago, ki se je dosedaj izvažalo v Nemško Avstrijo brez rekompensacije, kakor vino, seme od sira, ter koruzni storži, se bo uvažalo v Nemško Avstrijo za rekompensacijo, ki se bo dovolila in določila v dogovoru. — V ponedeljek se predlože pogoj interesiranim činiteljem v pretres. Tej konferenci bodo prisostvovali trgovinski minister in šef centralnega urada, zastopniki gospodarskih in konzumnih organizacij, tako n. pr. iz Zagreba zastopniki Hrvatsko-slovenskega gospodarskega udruženja kot zastopniki kmetijstva, a s strani konzumentov zastopniki socijalističnih konzumnih zadrug. Cena za blago, ki se bo izvažalo v Avstrijo, bo določena v posebnem odboru sporazumno z trgovinskim ministrom in šefom centralnega urada. Te cene bodo za vsa živila točno fiksirane po naši komisiji, ki jo bo določil trgovinski minister. V tej komisiji bo od naše strani 5 članov, a od nemško-avstrijske 3 člani. Določene bodo minimalne cene, ki se bodo morale plačati prodajalcem, tako da bodo prodajalci zavarovani.

ZAKON O LJUBLJANSKEM VSUČILIŠČU POTRJEJEN.

LDU Zagreb, 23. avgusta. »Jutarnji list« poroča iz Belgrada, da je regent Aleksander potrdil zak. o vseučilišču kraljestva SHS v Ljubljani. Univerza bo imela pet fakultet; medicinska fakulteta bo obsegala izprva samo dva pripravljalna letnika. Obenem je potrdil regent zakon o izpremembah in dopolnitvi že obstoječega zakona za belgrajsko vseučilišče.

VLADNA KRIZA NA OGRSKEM.

LDU Dunaj, 23. avg. (ČTU) Danes dopoldne je bil v Budimpešti ministrski svet, ki se je proglasil za permanentnega. Govori se, da bo nadvojvoda Jožef danes odstopil, ker so demokratični ministri trdno odločeni, da se ministrski svet ne bo prej končal, preden ne pade odločitev o Ogrski. Nadvojvoda Jožef je izjavil svojo pripravljenost, da odstopi. Ne more se več dvomiti, da se bo moral Friedrich umakniti, ker se vojaška stranka naslanja samo na rumunske bajonete.

LDU Dunaj, 23. avg. (ČTU) Položaj v Budimpešti je popolnoma nejasen. Politiki, ki niso v vladi, nadaljujejo pogajanja za rešitev krize. Tudi danes so imeli Garamy, Vaszony, Lovaszy in Andrássy pogovore. V novem kabinetu bo najbrže Lovaszy ministrski predsednik, Garamy minister za zunanje posle in Heinrich trgovinski minister.

ODLIKOVANI PARMSKI PRINC.

LDU St. Germain, 23. avgusta. (Dun. KU.) Oficialno javljajo, da je belgijski kralj podelil princema Sikstu in Ksaverju Bourbonskemu, bratoma bivše cesarice Zite, vojaški Leopoldov red, najvišje odlikovanje v Belgiji. Spremno pismo pravi, da se jima podeljuje to odlikovanje v znak naklonjenosti in hvalečnosti za dragocene zasluge, ki sta jih izkazala belgijski armadi in pa za hrabrost, ki sta jo izkazala pred sovražnikom.

Razne novice.

— r Spomenik nemške sramote. Angleška in belgijska vlada sta sklenili napraviti v Ypreh nekaj spomenik nemške sramote.

ki bo posvečen spominu na »vojako narodov proti izvršku človeštva«. Gre za to, da ostane del razvalin ohranjen v stanju, v kakršnem so ga barbari pustili. Ostanke slavni svetovnoznanih yperskih suknaric imajo biti središče izrednega spomenika. Predno se odločijo za nadaljnje ukrepe glede teh žalostnih spominov nemškega barbarstva, so postavili sredi orjaških razvalin desko z napisom: »Tu so stali Ypri, eno najstarejših in najbolj umetniških evropskih mest. Branilo ga je skozi štiri leta 1914—1918 več kot dva milijona angleških vojakov, od katerih jih je padlo 200.000. Bodite sveta ta mesta obiskovalcem, ki ne poškodujejo razvalin!« Napis je napravljen v treh jezikih: nizozemskem, francoskem in angleškem.

Ruske amakonke. Ko so se začele sovražnosti v Amurski guberniji, so morali vsi za vojaško službo sposobni kozaki na bojišče. Za domačo stražo je ostalo le nekaj malega kozakov, sosebno bolnih in starih mož. V okraju Gornjega Blagoveščenika je že jela pretiti nevarnost. Kitajci so se pripravljali, da vpadejo v rusko posest. Zdaj je šlo za to, da zastavijo stražo v daljavi petih vret, a Rusi niso imeli več ko 41 mož. Tedaj je izšel ukaz, da morajo mlada kosaška dekleta pod orožje, da bodo branile breg mejne reke. Junaške bojevnice so se oblekle v uniformo, se oborožile s puškami in so stale na straži kakor pravi kozaki. Odlikovale so se po vztrajnosti in odločnosti. Šestnajet najpogumnejših je bilo odlikovanih.

Najstarejše vino na svetu. Iz Frankobroda na M. poročajo: V mestu Speyerju v Renski Falcu je muzej vin, ki je prejel od bavarskega kralja Ludovika, preden se je odpovedal prestolu, dragocen dar v imenitno pomnožitev vinske zbirke. Kralj Ludovik je namreč poklonil nekaj steklenic vina iz leta 1550., 1633., 1728. in 1832. To je vsekako stara vinska kapljica, a rečeni muzej se ponaša še s starejšimi vini. Med drugimi lahko vidiš v tem muzeju vino, ki so ga našli v — rimskih grobeh. To je vsekako najstarejše vino na celim svetu.

Aprovizacija.

a Aprovizačni pododsek uraduje vsak tork od 8. do 11. ure na magistratu, Galletova hiša, pritličje, in ne več v veliki magistratni dvorani. (Krušna komisija vsled tega v torkih ne posluje za stranke.)

Zahvala Prekmurskega Orla. Za izsroa prihajajoče pozdrave ob času našega osvobođenja najtoplejša zahvala. Ko so nam počili obroči tisočletnega suženjstva bo naš Prekmurski Orel pokazal vso čilost zdrave duše in naprednega duha prekmurske madine. Naši Orlji legionarji organizirani že v St. ... stojijo z največjim ponosom na braniku domovine. Znova se organiziramo v B. ... Poročilo pošljemo v najkrajšem času. Na zdar!

Zahvala Narodnega sveta za Koroško. Vaša častna vdeezba na taboru v Sinčavasi je dala celi prireditvi poseben sijaj, besede Vašega zastopnika so močno odmevale v srcih mnogoštevilnih Vaših častilcev in zbrane množice. Zato Vam izrekam iskreno zahvalo, proseč Vas, da bodo sklenjene Vaše vrste še nadalje branile in bodrile koroške naše brate. Za Narodni svet: General Maister.

Spored Orlovskega tabora v Trbovljah. 1. Pri jutranjih vlakih sprejem in pozdrav gostov na kolodvoru. — 2. Ob 9. uri skupno odkorakanje k cerkvi. — 3. Sv. maša na prostem pred cerkvijo. — 4. Slavnostno zborovanje na trgu pred cerkvijo. — 5. Obed po določenih gostilnah. — 6. Ob 2. uri večernice. — 7. Ob pol 3. uri javna telovadba. — 8. Velika ljudska veselica. — Ker vlada veliko zanimanje za tabor, prosimo bratske odseke in društva, da nemudoma javijo svojo udeležbo, da preskrbimo pravočasno polovično vožnjo na železnici, če treba, tudi posebni vlak, in da lahko ukrenemo vse potrebno radi kosila. Na svidenje!

Fantovski in dekliški tabor na Križni gori dne 31. avgusta 1919. Starotrksko okrožje Orlov in starotrkška »Dekliška zveza« priredila dne 31. avgusta tabor na Križni gori, na katerega pride tudi prevz. g. kn. škof dr. Ant. B. Jeglič, ki bo imel cerkveni govor in sv. mašo. — Po pozdravnih govorih posameznih odsekov in »Dekliške zveze« govori brat dr. Lovro Pogačnik in dr. Puntar. Za dekleta govori gđc. dr. Piskernik. Po taboru zborovanje posameznih odsekov in okrožij Orla in »Dekliške zveze«. — Po taboru bengalična razsvetljava Križne gore, srečolov in šaljiva pošta. Za hrano je preskrbljeno, ker pečemo jance. Nekaj hrane prinesite seboj. — Vsi fantje, posebno Orlji iz sošednjih okrožij in dekleta ter vsi ljubitelji mladine dne 31. avgusta na Križno gorol

Orlovski tabor v Selcih. Škofjelosko Orlovsko okrožje vabi na javno telovadbo, ki jo priredi v nedeljo dne 31. avgusta v Selcih. Spored: Ob 7. uri jutraj sprejem gostov na škofjeloskem kolodvoru. Ob tri četrt na 11 pozdrav bratskih odsekov v Selcih. Ob 11. uri slovesna služba božja v farni cerkvi. Ob 12. uri skupno kosilo v prostorih g. Tavčar. Ob 3. uri po cerkvenem opravilu javni telovadni nastop: rajalni pohod, proste vaje članov, naraščaja in vaditeljev, moreška, orodna telovadba, skupne in rajalni odhod. — Po telovadbi se vrši na dvorišču gospe Tavčar velika ljudska veselica s srečolovom in šaljivo pošto. Za jedila in pijačo bo zadostno preskrbljeno. Pri veselici nastopajo razni govorniki in pevski zbori. Pri telovadbi in veselici igra bratska okrožna orlovska godba iz Selc. Vstopnina: sedeži pri telovadbi 3 K. Vstop k veselici 1 K. Orlji v kroju vstopnine prosti. Vstopnice se dobe v predprodaji v Selcih v trgovini Debeljak. Fantje selške in poljanske doline, orlovski tabor v Selcih vas pričakuje. Pridite, ako nimate krojev, v narodnih nošah, ako primanjkuje tudi teh, zadostuje bratsko srce. Na svidenje!

Krekova prosveta. Odsek »Orlic« vabi vse svoje članice, da se v torek večer zanesljivo udeležijo telovadbe. Po telovadbi volitev novega odbora in razgovor radi udeležbe na orlovskih taborih v Trbovljah in Dobri vasi. Pridite polnoštevilno in pripeljite še novih članic v naš odsek. Zdrave!

Na vaditeljski tečaj »Zveze Orlic« so se doslej prijavili sledeči krožki: St. Vid nad Ljubljano (5), Vižmarje (1), Škofja Loka (3), uršulinski samostan Škofja Loka (1), Ziri (3), Topolje pri Mengšu (1), Šmartno pri Litiji (2), Trbovlje (3), Radovljica (2), uršulinski samostan Ljubljana (2), Zagreb (6), Slomškova zveza (6), Tržič (3), Sv. Peter (1), Moste (2), Kranj (4), Sodražica (1), Dobrova pri Ljubljani (1), Kamnik (7), Središče (2), Celje (2), Šiška (6).

Bratje! Dolenjska je vstala. Prihodnjo nedeljo, 31. avgusta, vzdravimo Gorenjsko. Škofjelosko okrožje nas vabi na javno telovadbo v Selca. Orlji, v nedeljo na nože, vsi Krekovi fantje se zberemo v onem kraju, kjer je naš oče živel in snoval našo organizacijo. Bratje, v nedeljo vas kliče Gorenjska! — Navdušenje iz Stičine ponese med naše gorenjske brate. Prijave sprejema škofjeloski Orel.

Pri nedeljski prireditvi v Selci bo svirala okrožna orlovska godba iz Selc, ena najsolidnejših orlovskih godb, ki so junaško preživele vojsko.

Škofjeloski Orel nadvse živahno deluje. Redno se vrše fantovski večeri. V telovadnih urah je velika društvena dvorana polna telovadcev. Posebno se pripravljajo odsek za okrožno telovadbo v Selcih. Ta dan na svidenje pod Prtovčem. Na zdar!

Prosveta.

pr Nov časopis za mladino bo začel izhajati na češkem. Izdajalo ga bo češko učitelstvo. Urejevalo ga bo več urednikov. Za ilustracije bo skrbel slikar Jožef Wenig. List bo namenjen za otroke od 10 do 16 let. List bo prinašal sestavke najboljših čeških pisateljev in bo izhajal desetkrat na leto.

pr Zašto se katoliški svečeniki ne žene? V »Narodni knjižari« v Zagrebu je izšla knjiga z zgornjim naslovom, ki jo je spisal Josip Gunčević kot odgovor na ono gibanje, ki se je bilo začelo v ti smeri na Češkem in pozneje tudi na Hrvatskem in je izzvalo po listih precej polemike. Pisatelj pravi v uvodu: »Pisano je z najplemenitejšim namenom: zavreči kriva mnenja o vzvišeni uredbi katoliške Cerkve: celibatu.«

pr Jugoslavenski Argonauti. Pravkar je izdala in založila Narodna knjigarna v Zagrebu knjižico »Jugoslavenski argonauti«, ki jo je spisal Peter Grgec. V ti knjižici so opisani dogodilja, ki jih je pisatelj doživel v laškem ujetništvu. Bil je častnik bivše avstro-ogrske monarhije, pozneje prostovoljec v jugoslovanski legiji. On opisuje svoje suženjstvo in suženjstvo svojih tovarišev v laškem ujetništvu in priča s svojim imenom za resničnost vsega, kar nam piše, četudi se zdi njegovo pripovedovanje kakor bajka. To je dokument mirovnemu posvetu. Cena knjige je 4 K.

pr Misirka. Spisal Ilija Bošnjak. (Od Neretve Ilja.) Prvi del: Objavljenje. Motto: Po moji sodbi je zemlja zato plemenita in vredna občudovanja, ker se na nji vedno nekaj menja, preobrazuje, poraja ... (Ga. lilej.) V ti knjigi je nanizanih mnogo zanimivo pisanih esejev, ki se dotikajo vseh zanimivih vprašanj. Knjiga je izšla v Splitu v Leonovi tiskarni na 80 straneh in v dokaj čedni obliki.

pr »O Balkanu in o nas«. Tako se imenuje knjiga, ki je izšla v zbirki »Vojna in mir« na Češkem. Knjiga je zanimiva zaradi tega, ker je bila spisana že leta 1912 po balkanski vojni, a je bila zaplenjena. Izšla je potem seveda zelo okrnje-

na dvakrat. Še le zdaj, v tretji izdaji, so jo izdali s popolno vsebino, kot je bila napisana. Bavi se s problemom balkanskih držav in s češkim narodnostnim problemom.

pr Odmev iz Afrike. Prejeli smo 6. in 7. številko misijonskega mesečnika »Odmev iz Afrike« s priložo »Zamorček«. Lista sta ilustrovana in prinašata različna misijonska poročila iz Afrike, zanimiva po svoji vsebini.

pr Književni vestnik. Bibliografski list. Št. 1. Izdala knjigarna St. Kugli v Zagrebu. To je list, ki prinaša vsa nova književna dela v Jugoslaviji in prinaša tudi pregleden seznam časopisov, posebno revij. V tem oziru je list zelo priročen in dela knjižarni, ki ga izdaja, vso čast.

pr Nobelova nagrada. Švedska akademija je sklenila, da se letošnja Nobelova nagrada za literaturo prisodi norveškemu pesniku Knutu Hamsunu. Ta norveški pesnik in pisatelj je po svojih delih svetovno znan; posebno krasni so njegovi opisi severa.

Gospodarske novice.

g Proračun za L 1919-20. »Jugoslovanski Lloyd« piše: Vsled neurejenega valutnega vprašanja in vsled različnih finančnih sistemov v jugoslovanskih državah predstavništvu predloženega proračuna še ne moremo smatrati za končno sliko naših financ, tem manj, ker še meje naše države niso določene. Proračun za leto 1919-20 izkazuje 4,939,710.085 K 56 vin. vseh izdatkov. Razdeljeni so tako: 1. Najvišja državna uprava 1,481,040.238 K 14 v. 2. Ministrstvo za pravosodje 59,834.368 K 40 vin. 3. Naučno ministrstvo 133,971.277 kron 55 vin. 4. Ministrstvo za bogočastje 28,385.453 K 20 vin. 5. Ministrstvo za notranje zadeve 57,920.538 K 20 vin. 6. Ministrstvo za narodno zdravje 75,090.782 K 24 vin. 7. Ministrstvo za splošne zadeve 20,473.890 K. 8. Finančno ministrstvo 392,894.637 K. 9. Vojno ministrstvo 727 milijonov 630.752 K 53 vin. 10. Ministrstvo za javna dela 137,096.152 K. 11. Ministrstvo za promet 333,869.198 K 20 vin. 12. Ministrstvo za pošto in brzojav 83,038.780 kron 20 vin. 13. Ministrstvo za kmetijstvo 85,059.145 K 62 vin. 14. Ministrstvo za sume in rude 144,884.667 K 18 vin. 15. Ministrstvo za trgovino in industrijo 38 milj. 723.639 K 87 vin. 16. Ministrstvo za prehrano in obnovo 62,619.190 K. 17. Ministrstvo za socialno politiko 30,600.433 K. 18. Ministrstvo za agrarno reformo 4 milj. 987.573 K 80 vin. 19. Ministrstvo za konstituantno 828.658 K 20 vin. 20. Rezervni krediti 61,500.000 K.

g Jugoslovanski kompas izide le v toliko izvodih, kolikor bo naročnikov, ker ga vsled pomanjkanja papirja in visokih tiskarskih cen ni mogoče na zalogo tiskati. Potrebno je torej kompas naročiti pravočasno. Vseh pet zvezkov stane vplačanih vnaprej 200 dinarjev, vsak posamezni petoro zvezkov: trgovski, industrijski, obrtni, agrarni in finacijski pa 50 dinarjev. Dinar se računa po uradno določenem kurzu po 3 K. Prvi zvezek (nad 600 strani) izide koncem tega leta in bo obsegal vse trgovske tvrdke in vse za trgovstvo potrebne podatke. Zahtevajte prospekt pri uredništvu Kompara, Gospodarska pisarna dr. Ivan Černe, Ljubljana. 4918

g Ustanovni občni zbor električne družbe v Spodnji šiški dne 22. t. m. Zborovanje otvoril g. predsednik pripravljalnega odbora, konstatira sklepčnost, imenuje zapisničarja g. Breznikarja in uverovateljem zapisnika pa gg. Seidla in Terlepa. Nato se prečita zapisnik zadnjega zborovanja od 7. t. m., kateri se soglasno odobri. G. podpredsednik poda nato kratko poročilo zborovalcem o delu in uspehu pripravljalnega odbora v teku dveh mesecev ter konstatira, da je ta pripravljalni odbor v tako kratkem času sestavil glavni temelj za napravo električne luči v Spodnji šiški. Nato se vršijo na zahtevo zborovalcev volitve novega odbora po listkih. V nov odbor so izvoljeni: predsednik g. Bajželj Ivan, podpredsednik g. Cimerman Milan, blagajnik g. Bolaffio ml., tajnik pa g. Breznikar Anton, gospodje Burja Peter, Golob Fran, Rajner Josip, Terlep Matija, Štepec Peter, Zorman Ivan pa odborniki. Potem se je volilo še štiri odbornikove namestnike, in sicer gospode: Šebenik Lovro, Gorup Dragoš, Maurer Viljem in Štirn Anton. V nadzorstvo so bili pa izvoljeni gospodje: Seidl Josip, predsednik; Škander Val., Bonač Ivan, Rojina Ivan in Petek Ivan. — Po končani volitvi prosi g. predsednik navzoče posestnike in sploh vse člane Spodnje šiške, da naj pri gradnji javnega omrežja pomagajo pri delu s tem, da ne bodo delali zaprek pri napravi železnih oprn na hiše in da naj tisti posestniki, kateri imajo gozdove, dajo drogove zadrugi po zmerni ceni, ker vse to ni namenjeno za posamezne osebe, ampak za blagor celokupnega šiškega prebivalstva.

g Obrtni in trgovski naraščaja na Hrvatskem. Na anketi »Hrvat, Radiše« so prišli med drugim do naslednjih sklepov: Izdajati naj se začne čimprej strokovni list za vajence; mladina naj se zavaruje pred

alkoholom in v vajeniške šole uvede pouk o higijeni; vajeniške šole se morajo preosnovati, vanje naj se sprejemajo otroci, ki so dovršili 14. leto. Predlog, da naj se uvedejo trije tipi vajeniških šol: za mesta, trge in vasi, je bil odklonjen. Sklenili so, da se osnujejo posvetovalnice za izvolitev poklica, ki naj bodo v zvezi z vajeniškimi domovi.

g Ameriško demobilizacijsko blago. Neka dunajska tvrdka, ki je poverjena z razprodajo ameriškega demobilizacijskega materiala za vzhodno-evropske države, je poslala trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani ponudbo za naslednje predmete: material za železnice, avtomobile, različne ropavice, oblačilno blago, platno, raznovrstno orodje, kovine, različno materialno in kratko blago, šipe za okna, vrvi ter razna olja in kisline. Seznam predmetov in cene so interesentom v zbornični pisarni na vpogled.

g Prazne vreče. V pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani dobe interesi naslove 11 francoskih tvrdk, ki ponujajo velike množine vreč iz jute različnih velikosti.

g Trgovske zveze s Francijo. Neka pariška firma za eksport in import namerava stopiti v trgovske zveze z našo državo. Tukajšnje tvrdke, ki se zanimajo za zvezo s to tvrdko, dobe njen naslov v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

g Trgovske zveze z Ameriko. Tvrdke, ki se zanimajo za izvoz in uvoz blaga iz Severne Amerike, dobe v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani naslov neke tvrdke v Newyorku, ki išče stikov s tukajšnjimi veletržci in industrialci.

g Pletarski izdelki. Pletarska šola v Strnišču pri Ptujtu naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da izdeluje vse v pletarsko stroko spadajoče predmete, kakor pleteno pohištvo, pošne košare, zelene košare za sadje, košare za premog itd. Interesenti naj se za nadaljna pojasnila obrnejo naravnost do vodstva omenjene šole.

Izpred sodišča.

V razpravni dvorani aretirana ciganka. Ciganka Marija Rosenfeld in Angela Rosenfeld ter 12 letna Antonija Rosenfeld so se zagovarjale 21. t. m. pred ljubljanskim deželnim sodiščem. Obtožnica jih dolži tatvine manufakturne blaga, ki naj bi jo bile zagrešile dne 16. julija t. l. pri Razborški v Šmartnem, dne 2. avgusta t. l. pa pri Eisnerju v Litiji. Vse tri ciganke zanikavajo, da bi bile kradle. Satrejši ciganki se zagovarjati nemško, češ da ima nemščina hitreje teče kakor slovenščina, dasi govore hitro in gladko slovensko. Marija Rosenfeldova pravi, da so pile v Litiji žganje in da niso kradle. Razpravlo je poslušalo osem ciganov in neka Krakovka Pirina; vsi so meščansko oblečeni, tudi obtoženke so čedno oblečene, ker pripadajo tisti skupini ciganov, ki si z umetnostjo na gosli služijo svoj kruh. Prodajalka iz Eisnerjeve trgovine zaslišana kot priča spozna obtoženke in opiše, kako so ukradle kos blaga. Sodišče zasliši gospo Razborško, trgovko iz Šmartna pri Litiji. Predsednik senata gospod nadsvetnik Vederjak pravi: »Ali so to tiste tri, ki so pri vas v prodajalni kradle?« Gospa se obrne, si ogleda na obtožni klopi sedeče tri obtožene ciganke in pravi: Ta (pokaže na Angelo Rosenfeldovo) je bila, ostali dve niste bili. Pač pa je bila v trgovini tistale (pokaže s prstom na v predzadnji klopi sedečo Krakovko Perino). Medtem ko predsednik zaslišuje še naprej pričo in zasliši tudi gđc. Irmo Razborškovo, katere se v polnem obsegu pridruži pričevanju svoje matere, piše gospod državni pravdnik dr. Modic lahko se smehljajoč, nato vstane, stopi k uradnemu slugi g. Jenku in mu nekaj zašepeta. Jenko izgine; državni pravdnik g. dr. Modic da neke papirje nadpazniku, ki straži ciganke na obtožni klopi. Nadpaznik pristopi h Krakovki Perini in ji napove aretacijo; poleg nje sedi neki cigan godec, ki svira pri Fantinju in pravi: »Ne gre z vami, moja nevesta jel« Nadpaznik zakliče: »Tihol« in odvede Krakovko Perino v preiskovalni zapor. Gospod Jenko se povrne s še enim paznikom. Opisani dogodki niso razprave čisto nič prekinili, senačni dogodek se je vršil takorekto mimogrede. Sodišče je obsodilo Angelo Rosenfeldovo v 13 mesečno, Marijo Rosenfeldovo v 3 mesečno težko ječo in Antonijo Rosenfeldovo v en teden samotne zaprtje. Angela Rosenfeldova je kričala med proglasitvijo razsodbe, ko so jo peljali v zapor, se je zgrudila na tla, toda na energičen opomin paznikov in na prigovarjanje njene tovarišice je kmalu vstala in odšla v zapore. Med razpravo se je tudi povedalo, da ko so Angelo Rosenfeldovo orožniki aretirali v Litiji, jim je rekla, da se piše Antonija Perger. Ko je orožnik privedel (Pergerjevo) v preiskovalni zapor, so jo njeni stari znanci pazniki pozdravljali: »No Rosenfeld, torej smo zopet skupaj!« Orožnik je še ugotovil, da je pripeljal v zapore Rosenfeldovo in je nato prepustil svojo varovanko njenim starim znancem v zaporih novega Zablaka.

Kaznovani tatovi. Brata Franc in Janez Kokali sta ukradla 24. novembra svoji gospodinji Marjeti Sodja v Gorjah bankovce za 1000 K. Sodišče je prisodilo Francu Kokalju 2 in Janezu 4 mesece težke ječe. — Valentin Tič iz Domžal je ukradel kolo, 5 kokošij in enega petelina, zato je dobil 4 mesece težke ječe. — Šest mesecev težke ječe je dobil nepoboljšljiv tat Josip Dimic iz Pirnovke, ker je ukradel nekemu beguncu več obleke.

Nasilstvo proti koroškemu Slovincu. Martin Košak iz Kaplje je obtožen, da je dne 8. januarja t. l. pretil Ribnikarju v St. Janžu v Rožni dolini v družbi več tovarišev. Košak pravi, da je bil res takrat na Ribnikarjevem dvorišču, a da se ne čuti krivega. Preds. Vederjak Košaku: »Kakšnega političnega prepričanja ste? Ali ste držali z Nemci ali s Slovinci?« Bil sem nevtralen. — »Kako, da ste ori alarm kompaniji služili?« — »Zato, ker se

mi je reklo da kdor ne bo služil pri alarm kompaniji, bo moral iti k vojakom v Labudsko dolino. — »V čem je obstajala služba?« — »Na patroljo smo hodili in na stražo.« — »Kajne, zato če pridejo Slovenci čez, da jih ujamete?« — »Da.« — Nato pripoveduje Košak, da se je peljal v Sveče in da so med potom prisledili k njemu Kodrič in oba Šitza in da on ni Ribnikarju grozil. Priča France Ribnikar se zapriše. Predsednik nadsvetnik Vedernjak »Koliko let ste tam na Koroškem?« — »Devet let. V najemu imam Weisshammerjevo hišo.« — »Koliko časa poznate Košaka?« —

»Eno leto približno ga poznam.« — »Povejte, kako je bilo takrat?« — »Košak, Kodrič in oba Šitza sta prišla okoli 4. ure popoldne na dvorišče. Krmil sem v hlevu živini in sem šel na dvorišče, kjer so zahtevali od mene denar: 2000 do 4000 K in cigarete, češ, da so ga pustili jugoslovanski vojaki, predno so se morali umakniti. Šitza mi je nastavil revolver in mi je rekel: »Če boš eno besedo rekel, boš crknil.« Košak mi je pa rekel: »Zdaj smo mi. Če bo vaš sin na nas streljal,« in se je pri tem trkal na prsa. Uthihnil sem nato, ker sem se bal, da bo smrt, tri dni sem se skrival. Košak

je bil jezen zato, ker so jih okoli Božiča naši enkrat s posteli metali in jih potem odvedli v Borovlje. Rekel mi je še: »Vaš sin je bil sinoči ujet.« — Košak pravi: »Nisem kaj govoril, največ se je Šitza kregal. Košak je imel tudi revolver, ne samo Šitza.« Priča Weisshammer izpove: »Poznam vse. Prišel sem takrat zraven. Stali so tam Košak, Kodrič in oba Šitza. Denar so hoteli imeti, vsi so klicali: »Denar sem!« Najprej so vprašali, kje je Košakov sin, ki je pa že ušel čez mejo. Kar čudil sem se, kako je zašel Košak med te tolovaje vmes, ker je izobražen in inteligenten

človek in posestnik.« — Predsednik: »Kaj pa je Košak rekel?« — To je rekel: »Zdaj smo pa mi, mene so ob 11. uri iz postelje vrgli; potem so odšli in rekli, da pridejo nazaj.« — Ribnikarjeva žena izpove, da so bili vsi oplašeni. Predsednik priči: »Ali se je vaš mož ustrašil?« — Seveda, ker se je bal, da ga bodo ustrelili. — Po govorih državnega pravdnika dr. Modica in zagovornika dr. Frlana razglasi predsednik nadsvetnik Vedernjak razsodbo, da je Martin Košak kriv hudodelstva javne sile in se obsodi zato v štiri mesece težke ječe.

Seznam telefonskih naročnikov v Ljubljani.

- A**
- 373 Amerikanska komisija.
353 Amerikanska komisija.
174 Anončna ekspedicija. Al. Matelič, Kondresni trg 3.
10 Avstro-ogrska banka.
53 Avtokader.
108 Avtokolone 2.
66 Avtoferent.
155 Dr. Ažman.
- B**
- 366 Balkan.
176 Banka Slavija.
2 Dr. Benkovič.
162 Blaznica-Studenec.
119 Blasnik tiskarna.
222 Bonač Ivan, papirna trgovina.
147 Bolaffio Viktor.
307 Bonač Ivan, kartonažna tovarna.
153 Dr. Brejc.
1 Brezovica.
157 Brezlična postaja.
269 Brzovjavni sklad.
- C**
- 280 Cottin Kapetain.
116 Cukrarna brzovjavni bataljon.
118 Croatia.
- Č**
- 170 Černe Ivan.
37 Dr. Ivan Černe.
104 Češka industrijalna banka.
- D**
- 8 Dr. Debelak, poštni nadzornik.
255 Delavsko konsumno društvo.
313 Derenda Franc.
173 Deželna banka.
30 Deželna bolnica.
47 Deželni dvorec.
151 Deželni dvorec.
163 Dobava klavne živine.
306 Dramsko gledališče.
314 Dravska divizija.
39 Dravska divizija.
245 Drugo vojno okrožje.
249 Državna posredovalnica.
168 Državni kolodvor.
- E**
- 166 Električna cestna železnica.
141 Elizabetni sanatorij.
- F**
- 206 Dr. Fettich-Frankheim.
341 Francoska komisija.
- G**
- 277 Garnizijska bolnica.
209 Gasilno in reševalno društvo.
329 Geršak in drug.
14 Glavna avtomobilna delavnica.
63 Glavni kolodvor.
270 Glavno skladišče za vojaško opremo.
107 Globotschnig žebliarna.
49 Golob Franc.
137 Gospodarska zveza.
271 Gozdarski urad deželne vlade.
51 Gričar in Mejač.
- H**
- 45 Hotel Slon.
26 Hotel Union.
205 Hribar Dragotin.
48 Hrovatin tiskarna.
33 Hudovernik Alojzij, notar.
- I**
- 365 Invalidni oddelke v obrtni šoli.
- J**
- 257 Jadranska banka.
159 Jadranska banka bl.
139 Dr. Janžekovič, poštni ravnatelj.
5 Jakše, stavbeni svetnik.
7 Jelačin Ivan.
123 Jugoslovanska demokratska stranka.
276 Jugoslovanska legija.

- 378 Jugoslovanski gorski strelski polk.
320 Justična palača.
340 Justična palača.
- K**
- 18 Kavarna Evropa.
335 Kavarna »Zvezda«.
351 Kemična tovarna.
180 Keršič Peter, tovarna vozov.
128 Knjigovodstvo Narodne vlade.
319 Kmet in drug.
105 Kmetijsko društvo.
28 Kmetijsko knjigovodstvo.
65 Kmetijska posojilnica.
260 Dr. Knaflič.
80 Knez Ivan.
350 Kobal, profesor, stanovanje.
356 Kolinska tovarna.
369 Kolodvorsko poveljstvo.
24 Kokali Rudolf.
361 Komisija za mirovne konference.
262 Korenčan.
134 Korespondenčni urad.
138 Korespondenčni urad.
227 Korespondenčni urad.
136 Dr. Korun Milan.
210 Kozina Peter.
88 Dr. Kramer, minister.
40 Kreditni zavod.
229 Krisper Anton.
126 Dr. Kuhelj.
234 Kurilava, glavni kolodvor.
- L**
- 32 Lavrenčič, stanovanje.
42 Legvart, ravnatelj.
161 Leoninum.
261 Ljubljanska kreditna banka.
228 Ljudska posojilnica.
- M**
- 12 Magistrat.
327 J. C. Mayer.
17 Dr. Majaron Danilo.
267 Marijanum.
237 Materialno skladišče top. vojašnice.
174 Matelič Alojzij, — Anončna ekspedicija. — Reklamni zavod.
315 Mednarodna komisija.
110 Mehaniki za brzovjav.
149 Meini Julij.
233 Mencinger.
144 Mestna elektrarna.
16 Mestna hranilnica.
101 Mestna klavnic.
253 Mestna plinarna.
25 Mestna policijska stražnica.
332 Mestni hlevi.
15 Mestni pogrebni zavod.
69 Mestni stavbeni urad.
76 Mizararska zadruga.
223 Mlekarska zveza.
246 Mobilno železniško skladišče.
- N**
- 20 Narodna vlada.
231 Narodna vlada, oddelke za uk in bogočastje.
321 Narodna vlada, stavbeni oddelke.
19 Narodni svet.
339 Narodni dom.
218 Dr. Novak.
131 Novakovič, Kolizej.
265 Nušakova vojašnica.
- O**
- 317 Občinski urad na Viču.
363 Obratno nadzorništvo južne železnice.
337 Obratno vodstvo južne železnice.
345 Obrtni nadzornik.
323 Odsek za vzdrževanje železnic.
226 Okrajna orožniška postaja.
327 Okrajno glavarstvo.
129 Orožniško poveljstvo.
343 Osrednji urad držav. montan o.
- P**
- 304 Dr. Papež, stanovanje.
167 Papirnica, Vevče.
252 Petričič Vaso, nasl. Samec.

- 57 Dr. Pegan, pisarna.
38 Dr. Pirc M.
364 Pirc, ravnatelj.
236. Pisarna za zasedeno ozemlje.
334 Podkovska šola.
220 Dr. Pogačnik.
207 Pollak — tovarna.
125 Pollak — stanovanje.
310 Policijska stražnica.
309 Policijsko ravnateljstvo.
127 Pepovič.
152 Poštna blagajna.
143 Poštna hranilnica.
201 Poštni in brzovjavni oddelke.
172 Poštni ekonomat.
211 Poštni urad Ljubljana 2.
148 Poštni urad, načelnik.
215 Poštni urad, oddaja pisem.
213 Poštni urad, vozna pošta.
61 Poštno ravnateljstvo.
154 Poštno-čkovni urad.
150 Poštno-strokovni računski urad.
239 Potokar, nadoficijal.
130 Predovič Janko.
31 Prisilna delavnica.
11 Prometna banka.
248 Poveljstvo delavskih oddelkov.
175 Poveljstvo II. vojnega okrožja.
264 Poveljstvo topniške vojašnice.
308 Poverjenišvo za finance.
140 Poverjenišvo za javna dela.
301 Poverjenišvo za promet.
177 Poverjenišvo za prehrano.
219 Povozna skupina.
- R**
- 124 Računski odd. poštnega ravnateljstva.
60 Rancinger.
204 Dr. Ravnikar.
333 Ravnateljstvo drž. višje realke.
268 Ravtar Melhior.
250 Rdeči križ slovenski.
266 Remec Vlad., ing.
174 Reklamni zavod Al. Matelič.
242 Ribnikar Adolf.
56 Rohman.
232 Rojina Anton.
71 Rosner & Co.
235 Rudarsko glavarstvo.
135 Dr. Rus, stanovanje.
- S**
- 112 Sanitetni oddelke narodne vlade.
9 Samassa.
318 Sark Fr.
303 Sava, lesna trgovina.
374 Scagnetti V.
240 Seidl Jože.
316 Sever & Komp.
402 Siemens Schukert.
244 Šiška Ivan.
216 Skladišče južnega kolodvora.
263 Skladišče Krisper.
380 Skladišče vojno žitnega urada.
230 Skupina za dobavo lesa.
50 »Slovenec«, uredništvo.
328 »Slovenec«, upravništvo.
146 Slovenska eskomptna banka.
34 »Slovenski Narod«, uredništvo.
90 »Slovenski Narod«, upravništvo.
231 Slovensko narodno gledališče.
121 Socijalno poverjenišvo.
4 Spreitzer.
375 Srbska stotnija.
326 Srbski polk 26.
336 Srbsko poveljstvo.
302 Stacijsko poveljstvo.
202 Stacul.
171 Stepic Peter.
225 Strokovno tajništvo.
179 Stupica.
217 Sušnik A.
- Š**
- 23 Tvrška Šarabon.
259 Šentpeterska vojašnica.
277 Škofov zavod, št. Vid.
145 Schneider & Verovšek.
338 Schumi Josipina.
73 Knjižarna Schwentner.

- T**
- 29 Dr. Tavčar Ivan.
258 Tehnični odd. poštnega ravnateljstva.
109 Telefon. centr. kontr. miza.
156 Telefonski računski oddelke.
36 Tiskovna zadruga.
111 Tobackna tovarna.
113 Tomažič Avgust.
120 Dr. Tomineš.
52 Dr. Tomšič.
142 Tones.
13 Topničarska vojašnica.
103 Topničarska vojašnica.
368 Tovarna za klej.
372 Tovarna za milo.
342 Trboveljska premogovna družba.
59 Tremska delavnica.
133 Trgovska zbornica.
91 Dr. Triller.
371 Tržaška skladišča.
6 Tržni urad.
- U**
- 312 Učiteljska tiskarna.
117 Uher F. & A.
311 Union, pivovarna.
44 Upravništvo »Jugoslavije«.
174 Uprava »Jugoslovanske Borze«.
132 »Uradni list«.
- V**
- 322 Vidic & Comp.
158 Vila Korenčan.
164 Vnočevalnica klavne živine.
224 Vodnik, kamnosek.
324 Vojaška policija, Belgijska vojašnica.
330 Vojaška pralnica, Vevče.
247 Vojaški stavbeni urad.
271 Vojaški zemljemski urad.
376 Vojaško oddajališče.
305 Vojaško oskrbovališče.
70 Vojaško sodišče.
367 Voina zveza.
74 Vojno transportno vodstvo.
275 Vojno transportno vodstvo.
325 Vojno transportno vodstvo.
22 Vzdrževalni odsek južne železnice.
160 Vzdrževalni odsek za brz. in telefon.
- W**
- 114 Weissbacher Simon.
55 Willman Rudolf.
- Z**
- 379 Zakotnik Ivan.
21 Zadruga zveza.
251 Zavod za pospeševanje obrti.
203 Zbirališče vojnih ujetnikov.
106 Zidar.
370 Zorman, Spodnja Šiška.
238 Zveza industrijalcev.
360 Zvezna tiskarna.
- Ž**
- 107 Žebliarna Globotschnig.
254 Dr. Žerjav, deželni dvorec.
331 Dr. Žirovnik.
243 Žitni prometni zavod.
347 Želčarna, Selo.
241 Zupan.

Kdo ve kaj o Ivanu Cankarju, ki je služil pri črnovoj, pp. št. 409, 7. komp., 1. četa, vojna pošta 2307 Pisal je zadnjikrat 4. VIII. 1917. Poročila prosi žena Terezija Cankar, Rožna ulica 3, Ljubljana.

Advokat
Dr. Juro Adlešič
posluje zopet od 8—12 in 3—6 ure
v Sodni ulici št. 15, pritličje.

DEKLA vajena tudi kuba se sprejme k 3 osebam v Ljubljani. Kje, pove uprava pod št. 4980.

Resna ženitna ponudba.

27 letni fant, sin veleposestnika, si želi v svrhu skorajšnje ženitve znanja z gospodno ali vdovo 22 do 30 let st. ro. v Državi SHS. k. k. tera naj bi imela precejšne posestve na deželi (ne v mestu). Ponudbe s sliko in popolnim naslovom na upravo »Slovenca« pod šifro »Jugoslovani«.

Večji množini nudim vsakovrstne domače, zdravilne rastline, gorske in planinske rože (cvetice), korenine: Beladonna, Jelenov jezik, Beladonna perje itd. itd. Ugodea prilika za nakup teh zdravilnih snovi bi bila priporočljiva zlasti v prvi vrsti lekarnam (apotecam), ki se pečajo z zdravilnimi. Lekarne, zavodi, trdke itd., ki se zanimajo za nudene predmete naj pošljejo natančno popisane, poročila in zaštevne pismene najvišje cene za imenovano blago, ki se bo na željo in zahtevo po možnosti in dogovoru takoj naročevalcu odposlalo. V.ktor Tomazina, št. Jernej, Dolenjsko.

Stenotipkarica s 12-letno pisarniško prakso želi primerne službe. Ponudbe na upravnštvo »Slovenca« pod št. 497.

Proda se dobro **moško ko o.** Josip onranjeno. Novak renova ulica 20, Ljubljana.

Išče se lokal za manjšo tiskarno takoj ali pozneje. Cenjene ponudbe pod »T. G.« na upravnštvo »Slovenca«.

Stanovanje treh do štirih sob, s kopalnico, vodovodom, električno razsvetljavo, in pritliklinami v Ljubljani ali bližnji okolici, se išče. Hišnemu gospodarju so drva čez zimo zastoj na razpolago. Ponudbe pod »najao« na upravnštvo.

Soba, prostorna in svetla v bližini Soba, sodniške palače se išče za dva gospoda. Ponudbe pod »sodnja« na upravnštvo.

Oljvori sem hotel Beograd (dosedaj v Sloveogradu kjer se nahaja gostilna, kavarna, mesarija, prenočišča, keališče, krasen vr in se dobe vozniki na vse strani. Točil bom najboljša vina in piyo ter kavo. Vsak čas se bodo dobila mrzla in topla jedila. Imel bom na zalogi vino vseh vrst v sodih in steklenicah ter sadje in druge dobrote. Za razpošiljanje od 60 in naprej. Za obilen obisk in naročila se priporoča Andrej Orel, hotel Beograd, v Slovenjgradcu.

Za na deželo se išče trezen in zanesljiv mož **kočijaža** in druga domača dela. Ponudbe na upravo lista pod »pošten«.

Mizararskega učenca in pomočnika sprejme mizarstvo brata Zupantič, Vrhnika.

Zahvala.

Za mnogoštevilne dokaze iskrenega sočutja ob boleznih in smrti naše nepozabne ljubljenske

FRANCKE

za darovane prekrasne vence in šopke in za častno spremstvo na njeni zadnji poti izrekamo s tem našo najsrčnejšo zahvalo.

Posebej pa se zahvaljujemo še spoštovanim gosp. zastopnikom prof. zbora Slovenske trgovske šole za udeležbo pri pogrebu in cenjenim gospodim součencem, ki so nosile vence in šopke prav do rajničinega jako prezgodnjega groba.

Ljubljana, 22. avgusta 1919.

Žalujoča rodbina
Irkičeva.

Prispevalce za sklad S. L. S.

Gospodinci, ki je čez dan v službi, z lastno posteljo, se odda soba s poselnim vnosom in elektr. razsvetljavo. Oglasiti se je od 1—3 ure popoldne, kje pove uprava lista poe št. 4966.

Iščem mesečno sobo ter plačam celotno stanovanje. Pod »rajno« na anončni zavod, Beseljak & Rožanc, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5.

Begunec, oženjen, brez otrok, 28 let, slovenskega, nemškega jezika v pisavi in govoru, tudi hrvaško in italijansko v govoru, tehniško izobražen za cestna in železobetonška dela, želel bi službo kot delovod a, nadzornik ali p. znik sploh kakoršno službo, najraje na Kranjskem ali v Ljubljanski okolici. Naslov pove upravnštvo »Slovenca« pod šifro Begunec, 4977.

Stavbeni ki in hišni posestniki! Več novih različnih **sobnih peči** zmerni cenil ima naprodaj Alojzij Večaj Trnovski predmestje, Veliki Stradan št. 9, v Ljubljani. 4634

Učenca za kovaško obrt sprejme takoj. Hrana in stanovanje pri meni. Anton Hafner, kovaški mojster, Staraloka 84, p. Skofja Loka.

Soliden gospod išče mesečno sobo za takoj ali pozneje. Cena postranska stvar. Ponudbe na Anončno ekspedicijo, Al. Matelič, Ljubljana. Kongresni trg 2

Prava za spalnico se izposodi z zastori in visečo svetilko za elektr. luč: proda se pa: salonska obleka, čevlji cvetliča, mizica in drugo. Ogleda se od 11.—12. in od 3.—5. Franca Jožefa cesta 16, II. nadst. vrata 6.

Proda se vodna moč, oddaljena od Ljubljane 2 uri. Pripravno za vsako podjetje ker se ravno zida tako, da vsak podjetnik se lahko po svoje zida. Vpraša se pod »veda« na anončni zavod, Beseljak & Rožanc, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5.

Naročajte »Slovenca«!

Št. 789. **RAZPIS.**

Mestno županstvo Črnomelj raspisuje službo **občinskega tajnika**

Pro nje z dokazili o dosedanjem službovanju naj se pošljejo do 15. septembra 1919 tukajšnjemu županstvu.

Mesečna plača 300 K. Prednost imajo isti, ki znajo poučevati godbo na pihala. Ti dobijo mesečno po 400 K.

Mestno županstvo v Črnomlju.
Zupan:
dr. Jos. mairič.

Išče se mlada sobarica, ki bi znala pridno dobro likati. Spričevala se zahteva. Nastop službe v mesecu oktobru. Ponudbe na upravo lista pod »marilja«.

Proda se
pianino in 2 harmonija
Ivan Kacin, Radeckega c. 1.
Ljubljana. 4979(3)

Izurj. prodajalka
slovenskega in nemškega jezika popolnoma zmožna se išče za takoj za trgovino na drobno. Oziralo se bo samo na prvovrstne možičke dobrih spričeval. Tvrška Henrik Kenda, Ljubljana

Komptoristinja
se išče za takojšnji nastop. Perfektna zmožnost slovenske in nemške stenografije, strojepisja, da je natančna delavka in dobra računarica. Prednost imajo one, ki so zmožne francoskega ali laškega jezika in one z večletno prakso. Ponudbe pod »lesna industrija« na upravnishvo.

Stanovanje
z dobro hrano se išče za enega dekca VI. gimnaz. razreda pri skrbni družini.
Obvestila: Trgovina Kollman, Ljubljana. 4989 (3)

Stanovanje na Dunaju
IV. okraj, obstoječe iz 3 oziroma 4 sob, električno in plinovo razsvetljavo, kopelj itd. se razmenja za enako ali manjše v Ljubljani. Obvestila v trgovini Kollman, Ljubljana. 4999 (3)

Sprejemem takoj koncipijenta
četudi začetnika. Pismene ponudbe naj se vpošljejo naravnost na moj naslov: Advokat dr. Vladimir Žitek Novo mesto na Dolenjskem.

Korespondentinja
za slovenščino in nemščino, po možnosti tudi za hrvaščino, samostojna starejša moč, stenografinja in strojepiska se sprejme za Ljubljano. Ponudbe pod »Stalno« 4853 na upravnishvo »Slovenca«.

Odvetnik
PHIL. ET IUR. DR. JOSIP HACIN
je otvoril pisarno
v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 8
(Rojnova hiša nasproti hotela Strukelj).

Razglas.
dne 30. avgusta 1919 ob 9. uri javna dražba 2 težkih in 2 huculskih žrebcev na jahalnici državne žrebčarne na Selu pri Ljubljani.
Državna žrebčarna na Selu.

PORTLAND CEMENT
prvovrstni dalmatinski, ponuja brezobvezno po K 6000— za vagon (jamsčina za vreče znaša K 2000— za vagon) od obale Split.
Ljubljanska komercialna družba z o. z.
Ljubljana, Bleiweisova cesta 18.

Javna dražba
večje množine finega olivnega olja se bo vršila v ponedeljek dne 25. t. m. ob 10. uri dopoldne v skladišču »Balkan« Ljubljana, Dunajska cesta 33.
Št. B II 733/1.

Razpis javne dražbe.
Finančna uprava proda v sredo 3. septembra ob 8. uri v skladišču južne železnice v Celju 21.500 komadov dobro ohranjenih solnih vreč
potom javne dražbe. Vreče se bodo oddajale v partijah ali počez najvišjim ponudnikom. Interesantje se vabijo, da si ogledajo blago še pred dražbenim dnem. Kupnino je plačati koj pri prevzetju blaga. Kupec mora blago nemudoma odstraniti iz skladišča na svoje stroške.
Natančnejša pojasnila daje vodstvo preglednega okraja finančne straže v Celju, pri katerem so tudi na vpogled dražbeni pogoji.
Poverjenishvo ministrstva financ
v Ljubljani dne 21. avgusta 1919.
Deleat: dr. Savnik J. r.

Pristni firnež, oljate barve
lastnega izdelka kakor suhe barve, lake in barve za obleke nudi po najnižji ceni tvrdka Jančar & Co. Ljubljana, Slomškova ulica 19. 4984

SVARILO!
Podpisani svarim vsakega, kateri bi vzel dečka, kateri se potopa, z imenom Peter Kozak, star 14 let v službo, ker jaz nisem odgovoren in tudi ne plačnik za morebitno škodo, katero bi on napravil.
PETER BREMSAK,
Vodov. cesta 24, Ljubljana.

Kupi se:
25 ltr. špirita fin.
Proda se:
1 amer. pis. stroj — 1 omara,
1 kopal. banja — 1 žimnica nova
1 kuh. kredenca — 1 Frommer pišola — 1 častniški plašč, nov.
Ponudbe sprejema:
Kupčijska posredovalnica »Markator«
Ljubljana, Jarcčev trg 2.

Hlapec
boljši pošten mož se takoj sprejme pri večjem posvetu blizu Ljubljane. Plača po dogovoru. Pismene ponudbe na upravnishvo lista pod »pošten 4894«.

Pisalni stroj se kupi. Ponudbe z imenom stroja pod S. K. štev. 4851 na upravnishvo »Slovenca«.

Temeljna kreda
(Grundkreide)
vsako množino, cele vagonne po cenah brez konkurence nudi tvrdka M. Tomažin, Ljubljana, Pred pralami 23

Iščem mesarskega poslovedjo
koji je samostalen delavec, dober klobasničar eventualno zna izdelovati tudi salame. Samo dobro izobraženega delavca proti dobri nagradi išče
J. Gigović, tvornica suhomesnate robe
Nova Gradiška (Slavonija).

Kupi se
prodajalniška oprava
ali posamezni deli kot prodajalne mize, predalniki, tehtnice, stojala za tekočine i. t. d. — Ponudbe na ALOJZIJA ŠOCURJA, Ljubljana, Dunajska c. 38.

Rudniško ravateljstvo v Kočevju
potrebuje enega
Železo - strugarja
kličajničarja
in dva kurjača
Reflektanti naj se zgledajo pri rudniškem ravateljstvu v Kočevju.

Rudniško ravateljstvo v Trbovljah
potrebuje večjo množino
TESARJEV
Ker primanjkuje stanovanj za oženjene, se sprejmejo samo samski delavci. — Reflektanti naj se zgledajo pri rudniškem ravateljstvu v Trbovljah.

DRVA
trda ali mehka, vsako količino kupim za takoj ali pozneje. — Pismene ponudbe do 20. t. m. na »Adria - Woodex, Ljubljana, Hotel Union.

Tovarnar Čeh, namerava ustanoviti v Jugoslaviji tovarno za bombažno blago in išče v ta namen

vodno silo
event. spojeno z veliko električno centralo, primerno za tovarniško posloplje, v večjem kraju Kranjske ali Hrvaške. Cenj. ponudbe pod »Bavina 16« na ins. kanc. J. Grégra, Praha, Jindřišská u. 19.

Napredaj je malo rabljen stroj za izdelovanje parketov
fabrikat »Zimmermann Witwe, Wien«. Dopisli pod »Lesna industrija« 4919 na upravnishvo »Slovenca«.

Spalne in jedilne sobe,
kuhinjske oprave, postelje, spodnje in vrhne modroca, umivalnice, vsakovrstne omare, mize in stole iz trdega in mehkega lesa, priporočata Brata Sever, zaloga pohištva in tapetniška delavnica, Ljubljana, Kolizej. Vabimo na ogled!

Iščem za svoje posestvo v severni Bosni v rodovitnem kraju, nedaleč od Zagrebu pošteno in snažno

družino
ki se dobro razume na gospodarstvo, vinogradništvo in sadjarstvo in katera bi prevzela moje posestvo po pogodbi proti obračunu, ker moram biti radi državne službe celo leto odsoten. Ako bi se družina izkazala vseskozi vedno in zaupno, ostane na posestvu lahko do smrti glavarja družine. Nastop službe najkasneje do konca oktobra. Posebno dobro došel bi vrtnar, ker je posestvo manj kot 1 km oddaljeno od mesta ob glavni cesti, ob vodi, ter v celi okolici in vrtnarije, ki bi oskrbovala mesto z zelenjavo. Reflektantje morajo imeti zase potrebno pohištvo in kuhinjsko opravo. Ponudbe naj se pošljejo na naslov: Dr. Šerif, Bos. Dubica. 4920

Slivovko
prvovrstno pristno blago ima v zalogi Rudolf Zoré & Komp., Ljubljana.

Pohištvo
od priprostega do najfinejšega izdelka priporoča po solidni ceni FRAN ŠKAR, Ljubljana, Rimska cesta 18. Stavbeno in pohištveno strojno mizarstvo.

Martin Žuran
sobni slikar
Ljubljana, Mestni trg št. 12
se priporoča slav. občinstvu za vsa v to stroko spadajoča dela. Izvršitev točna, cena zmerne.

Med. univ. Dr. IVAN PINTAR
strokovni zdravnik za ženske bolezni in porodništvo
ordinira v Ljubljani, Cankarjevo (Frančevo) nabrežje 5
(uhod Ribja ulica 5.)

Import-Eksport
Westinghouse
Watt
Kremenezky
Metax

Priporočamo edino tovarniško zalogo
šivalnih strojev
za rodbino in obrt ter njih posameznih delov.
Istotam se dobijo potrebščine za šivilje, krojače in čevljarje ter galanterijsko in manufakturno blago za obleke.
JOS. PETELINC, Ljubljana, Sv. Petra nasip, za vodo desno.

Izvoz pohištva!
Pohištvo za pisarne, hotele in stanovanja, 10 vagonov točno dobavljeno. — Želi se nemška korespondenca.
4446 D.-O. REPUBLIK - MOBEL,
DUNAJ XIX, DOBLINGER-HAUPSTRASSE št. 74.

Vsakovrstne šolske zvezke
izdeluje
Učiteljska tiskarna
Ljubljana, Frančiškanska ulica 8.
Zmerne cene! Točna postrežba!

Moko, pšenico, koruzo, ječmen, oves, otrobi i. dr. dež. pridelke in proizvode
Samo na debelo! nudi Samo na debelo! 4445
Ivan Dumić, Zagreb, Zrinjevac 15. Tel. 22—69.

Pšenični otrobi.
V skladišču v bivši predilni tovarni na dvorišču se prodajajo pšenični otrobi, dokler traja zaloga, v vrečah po 50 kg. Dobi se lahko tudi večja množina. Vreče je prinesiti s seboj. — Vhod s ceste za deželno sodnijo.
4896 (3)

Parketne deščice
hrastove in bukovne imam v zalogi po primerni ceni. — Dalje prevzamem v izvršitev tudi vsa parketska dela v mestu in na deželi. Pokladanje — struženje novih in starih parketov, zdrgnjenje istih z železnimi strugami, likanje z voskom, napojenje z oljem. Delo točno in solidno.
ANTON BOKAL, Ljubljana, Ambrožev trg 9, polagalec parketov.

Bukova drva
ogljje, smrekov les — — — deske in trame kupuje »Croatia«, gozdna ind. delniška družba v Ljubljani, Mar. Terezije cesta 2.

Priporočajo se cenjenim čitateljem sledeče domače tvrdke:

(Za dvakratno objavo v tednu se računa 4 krone.)

Brionice Zajec Fran, Dunajska cesta 14. Elektrotehnika »Svetla«, Mestni trg 25. Gostilne Ložar Jernej, Sv. Petra nasip 19. Olup Josip, Pod Trančo. Hoteli »Union«, Miklošičeva cesta 1. Jauna skladišča »Balkan«, I. Ljublj. javno skladišče, Dunajska cesta 33. (Tel. 366.)	Kavarne »Prešeren«, Sv. Petra nasip 1. »Union«, Miklošičeva cesta 1. Knjigarne Jugoslovanska knjigarna, Predškofijo. Knjigoveznice Knjigovoznica K. T. D., Kopitarjeva ulica 6. Konfekcijske trgovine Olup Josip, Pod Trančo. Lekarne »Pri Mariji Pomagaj«, Resljeva cesta št. 1.	Mizarji Bizjak Peter, Spod. Šiška 136. Trink Alojzij, Linhartova ulica 8. Manufakturne trgovine Petkosig Jos., Stari trg 4. Schuster Anton, Stritarjeva ul. 7. Modne trgovine Magdič Pavel, Aleksandrova cesta. Parfumerije in kozmetika »Uranus«, Mestni trg 11. Podobarji Pengov Ivan, Kolodvorska ulica št. 20.	Prodajalne baro Brata Eberl, Miklošičeva cesta. Restoracije »Union«, Miklošičeva cesta 1. Stavbena podjetja Černe Andrej, Sv. Petra cesta 23. Špedicijska podjetja »Balkan«, Dunajska cesta 33. (Tel. 366.) Uher F. & A., Šelenburgova ulica št. 4. (Tel. 117.) Trgovine s papirjem Prodajalna K. T. D., Kopitarjeva ulica 2. »Uranus«, Mestni trg 11.	Trgov. z mešan. blagom Šerbec Friderik, Stari trg 4. Trgovine z dežniki in solčniki Mikuš L., Mestni trg 15. Urovarne Adamič Ivan N., Sv. Petra cesta št. 33. Zaloge pohi. tova Fajdiga Filip, Sv. Petra cesta 17.
---	--	--	--	---

Jadransko hotelsko in kupališno dioničarsko društvo

Sušak-Reka, Zoonimirova ulica 102

Lastnik sledečih hotelov in sanatorijev:

Hotel-Pension „SPERANZA“ „IMPERIAL“ Opatija.	Sanatorij in veliko morsko kopališče „THERAPIA“ Crikvenica.	Pelago-Hotel „MIRAMARE“ Crikvenica Telefon interurb. 11.
Hotel-Pension in morsko kopališče „JADRAN“ Sušak-Reka Telefon interurb. 2-14	Vsi hoteli in sanatoriji so najmodernejši in z vsem komfortom urejeni. — Oskrba izvrstna. — Otvorjeni skozi celo leto. — Vse narobe prejema in daje, pojasnila za Crikvenico: uprava hotela „MIRAMARE“ v Crikvenici; za Novi: uprava hotela „SAN-MARINO“ v Novem; za Sušak: SREDNJI URED DRUŠTVA, SUŠAK-REKA. Našlov za brzojavo: Jadransko društvo Sušak-Reka. Interurban telefon števil. 9-8-9.	Hotel-Pension „SAN-MARINO“ Novi Vinodolski Telefon interurb. 5.
Hotel-Pension in morsko kopališče „JADRAN“ Bakar.		Hotel-Pension in veliko morsko kopališče „LISANJ“ Novi Vinodolski.

Julij Meinl, Ljubljana.

Kava	Rum	Fino	
Gaj	Konjak	francosko	
Gokolada	Likerji	olie	
Kakao	Marmelada	primiss. ma	
Sardine	Keksi	v dozah	
Kondenz.	Riž	po 12 1/2 kg	
mleko	Trapistovski	in odprto.	
Malaga	sir		

Prva jugoslovanska krznarnica

Gradišče št. 7, nasproti Dramatičnega gledališča

prevzame vsakovrstne surove kože v strojenje in jih popolnoma izgotovi za najmodernejše garniture itd. — Nemoderni plašči, mufl, boe itd. se predelajo najmodernejše in najnovije po pariških modnih žurnalih. — Zoper škodljive molje prevzamem kožuovine čez poletje v shrambo. — V zalogi so prave srbske šajkače (bojne čepice) ter zvezde, epolete itd.

LUDOVIK ROT.

Mlatilnice za ročni in vrtilni pogon, vratila (gepelne) čistilniki, trijerji, slamorezalnice za pogon z roko in silo, sadne in vnske stiskalnice, sadni mlini, brzoparni mlini, stiskalnice za seno in drugi poljedelski stroji so vedno v veliki zbirki v zalogi

FRANC MIYI, Ljubljana, Martinova cesta 2
odlaga zaloga poljedelskih strojev lovarne UMKAYN & COMP.

SVILO
predeno in nepredeno v
štrinah kupuje po visoki ceni
tvrdka **FRAN KOS**, Ljubljana
Sodna ulica števil. 7.

KEFIR
Filip Petenko

Ljubljana, Dunajska cesta števil. 6

naznanja slav. občinstvu, da je otvoril

Prvi jugoslovanski zavod za izdelovanje Kefirja in Joghurta

Kefir je od zdravnikov priznan kot najboljši pripomoček proti tuberkulozi, anemiji, želodčnim boleznim itd. Nenadomestljiv za slabotne dojenčke kakor odrasle.

Kefir uniči vse človeškemu organizmu škodljive bacile. Pri rednem vživanju istega se doseže visoko starost.

Uspeh zajamčen s 1000 K. Razpošilja se tudi na deželo.

Stambilije
vseh vrst za
urade, društva,
trgovce itd.
Anton Cerne,
graver in izdelovatelj
kavčuk-stambilijev
Ljubljana, Doornik trg 1.

Komisijska trgovina
Filip Počenko, Ljubljana, Dunajska cesta 6.

priporoča svojo bogato zalogo manufakturnega blaga: **cefirja**, **šiskovine**, **barhenta**, **klota**, **hlačevine**, **nogavic**, **robcov**, **sukanca**, **svile** za **šivanje**, **bombaza** za **pletanje** **nogavic**, **gumbov**, **pritiskečev**, **rinčic** za **čevlje** in drugih izdelkov čeških tvojnic, katere zastopa.

ERKA d. z. o. z.
Dunaj IV., Seisgasse 18/B.
Razprodajalci zahtevajte spec. ponudbe.

Barva — **kemično** — **čisti**
vsakovrstno blago
pere
domače perilo
(pošilja po isto na dom)
lovarna Jos. Reich Ljubljana, Poljanski nasip 4
Podružnica Šelenburg. ul. 3.

Prostovoljna sodna dražba

posestva pod vl. št. 147 k. o. Udmat

s hišo št. 158 v Udmatu

se vrši valed sklepa okrajnega sodišča v Ljubljani z dne 6. avgusta 1919
P VIII 76/14/58 na prošnjo lastnikov dedičev Avgusta Heuffel iz Udmata št. 158

dne 29. avgusta 1919 ob 9. uri dopoldne

na licu mesta v Udmatu št. 158.

Izključna cena znaša K 100.000 in se ponudbe pod izključno ceno ne sprejmejo. Prodajalci si pridržijo pravico pomisleka 8 dni glede odobrenja prodaje. Na posestvu zavarovanim upnikom ostanejo njihove zastavne pravice brez ozira na prodajno ceno. Dražbeno izkupilo po odbitku prevzetih tabularnih dolgov se poravnava v 8 dneh od dražbenega potrdila.

Ostale dražbene pogoje je mogoče vpogledati v pisarni podpisanega sodnega komisarja Slovenski trg št. 2.

V Ljubljani, dne 19. avgusta 1919.

Dr. Fran Prislán l. r.

notarski namestnik kot sodni komisar.

Ljudska posojilnica

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta števil. 6
obrestuje hranilne vloge po čistih

3%
Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica in je imela koncem marca 1919 nad 40 milijonov kron vlog in nad 1 milijon enstotisoč kron rezervnih zakladov.

Posojila se dovoljujejo po 4 do 5%.
Ljudska posojilnica stoji pod neposrednim državnim nadzorstvom.

Podrobnosti: **Aurel Rauer, Bedekovčina.**

Tri hiše z vrtom v mesu Krško

na jako prikladnem prostoru za obrt in trgovino z izhodom na glavni trg pred župno cerkvijo in na dovozno cesto poleg Save so na prodaji. — V glavni enonadstropni hiši z mnogimi stanovanji se nahaja mesnica, klavnica, ledenica, delavnica in prekaževalnica za mesne izdelke. — Druga enonadstropna hiša stoji na vrtu. — Tretja pritlična se dotika vrta in tvori priliko za zgradbo trgovske hiše, ker stoji ob glavnem trgu tik pred župno cerkvijo.

Podrobnosti: Aurel Rauer, Bedekovčina.

Rimske Toplice

Postaja južne železnice. Pricetek sezone 1. maja.
Najmočnejše zdravilišče akrototerm. Stajerska 382 do 375 stopinj učinkuje kakor toplice v Gasteln-u itd. proti protinu, revmatizmu, ženskimi in živčnim boleznim, slabostim, poskodbam, intluenci in drugim posvedicam. Mirno subalpin. podnebje. Izvrstna oskrba, ceno stanovanja. Železniška zveza od Zagreba 3, od Ljubljane 2 uri.

Pojasnila daje na vprašanja brezplačno
ravnateljstvo kopališča, postaja Rimske Toplice.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Stritarjeva ulica števil. 2

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in Mariboru.

Delniška glavica z rezervnimi zakladi
okrog
28.000.000 kron.

Sprejema vloge na knjižice
in tekoči račun proti ugod-
nemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih
papierjev, valut in dovoljuje
vsakovrstne kredite.